



Energinet
Tonne Kjærvej 65
7000 Fredericia
Att. Christian Jacobsen

Miljøvurdering og Plan
J.nr. 2023-9011
Ref. ribec
Den 15. oktober 2025

Afgørelse om, at demontering af 150 kV luftledning fra Lykkegård Højspændingsstation til Karlsgårde Højspændingsstation ikke er omfattet af krav om miljøvurdering

I forbindelse med Ministeriet for Grøn Trep er oprettet, så er væsentlige dele af Miljøstyrelsen blevet til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV). SGAV har blandt andet overtaget miljøvurderings opgaver og tilsyn i forbindelse hermed fra Miljøstyrelsen.

Styrelsen for Grøn arealomlægning og Vandmiljø benævnes herefter som SGAV.

Miljøstyrelsen (nu SGAV) modtog jeres ansøgning den 13. februar 2023 via Esbjerg kommune og den 21. februar 2023 via Varde Kommune om nedtagning af det eksisterende 150kV luftledningssystem mellem højspændingsstation Lykkegård ved mast 1 til overgangsstationen Bredmose, Karlsgårde ved mast 75.

Afgørelse

SGAV har på baggrund af en screening vurderet, at projektet ikke vil kunne påvirke miljøet væsentligt og derfor ikke er omfattet af krav om miljøvurdering. Afgørelsen er truffet efter § 21 i miljøvurderingsloven¹.

Afgørelsen er ikke en tilladelse, men alene en afgørelse om, at projektet ikke skal gennemgå en miljøvurderingsproces. Bygherre har ansvar for at indhente eventuelle nødvendige tilladelser og dispensationer for at realisere projektet.

Screeningen er gennemført med udgangspunkt i det projekt, som er beskrevet i ansøgningen og sagens øvrige bilag, og på baggrund af de miljømæssige forudsætninger, som er gældende på screeningstidspunktet. Hvis projektet ændres, er bygherre forpligtet til at ansøge igen med henblik på at få afgjort, om ændringen er omfattet af krav om miljøvurdering.

Afgørelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, jf. miljøvurderingslovens § 39.

¹ LBK nr. 4 af 03/01/2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

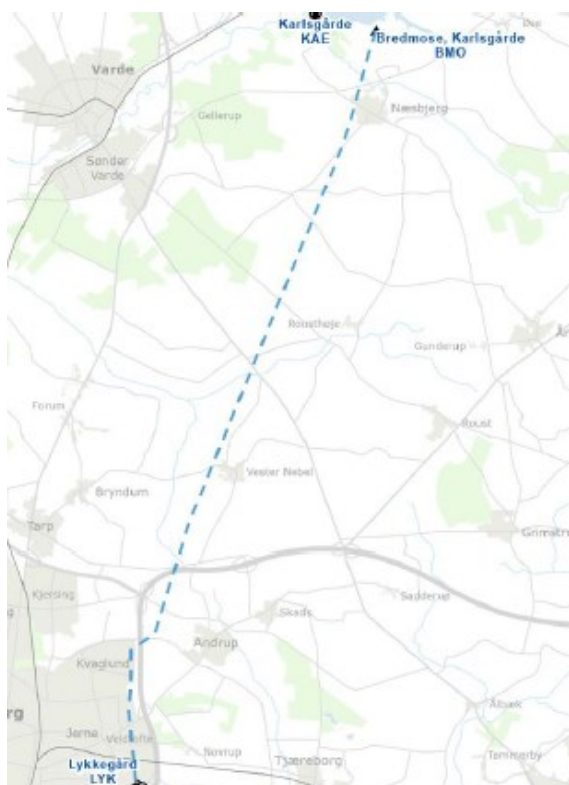
1 Sagens oplysninger

Ansøgningen er indgivet i henhold til § 18 i miljøvurderingsloven. Ansøgningen blev fremsendt til Miljøstyrelsen (nu SGAV), som varetager kommunalbestyrelsens opgaver og beføjelser for anlægget, jf. §3, stk. 1, nr. 2 i miljøvurderingsbekendtgørelsen², da Energinet er bygherre. Bygherres ansøgning er vedlagt som bilag 1 og supplerende oplysninger udgør bilag 2.

Projektet er omfattet af bilag 2, 3c i miljøvurderingsloven: Transport af elektricitet gennem luftledninger, jordkabler dimensioneret til spændinger over 100 kV, samt tilhørende stationsanlæg, dog undtaget elkabler på søterritoriet (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).

2 Projektbeskrivelse

Projektet omfatter demontering af eksisterende 150kV luftledning fra Højspændingsstationen Lykkegård i Esbjerg Kommune til overgangsstationen Bredmose, ved Højspændingsstationen Karlsgårde i Varde Kommune.



Figur 1: Oversigtskort over eksisterende 150kV luftledning der demonteres

Der er tale om en strækning på i alt ca. 21 km som indeholder 75 master, hvor mast nr. 1 er ved højspændingsstation Lykkegård og mast nr. 75 er ved Bredmose. Mast 75 er en overgangsmast og fjernes ikke.

Der udføres ikke arbejde på stationsområderne udover demontering af luftledningssystemet.

Der skal ikke tilvejebringes plangrundlag for projektet, da projektet ikke er i uoverensstemmelse med eksisterende planmæssige bindinger.

² BEK nr. 1608 af 09/12/2024 Bekendtgørelse om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter

Der er tinglyst servitutter ved hver mast, der giver Energinet ret til adgang og vedligehold/demontering af projektet.

Projektet omfatter kun nedtagning af luftledningssystemet, og der etableres ikke et kabelanlæg i stedet for.

2.1 Nedtagning af 150 kV luftledningssystemer og master

Nedtagning af luftledningerne foregår ved, at en ledning ad gangen fires ned på jorden og klippes op i stykker som så kan rulles op på tromler og køres væk til genanvendelse. De el-tekniske komponenter frasorteres og håndteres efter gældende lovgivning.

Hvor luftledningerne passerer hen over bevoksninger, er det muligt at trække ledningen sideværts, mens den fires ned. Når ledningen er fjernet, starter nedtagningen af masten. Dette sker ved, at en lastbil med kran kører ind til masten, kranen fastgøres til de to masteben og de øvrige masteben klippes over. Herefter tages masten ned med kran. Efterfølgende bliver masten delt i mindre stykker og kørt til genanvendelse.

For visse master i kolonihaveområderne ved Esbjerg hvor det er svært fremkommeligt, vil der blive benyttet en derrick til demontering af masterne. Ved demontering af en mast vil derrickken blive hejst op i masten ved hjælp af spilwire monteret i toppen af masten og på derrickken. Når derrickken er hejst op i masten, monteres den på masten, så toppen af derrickken er højere end masten. På derrickken monteres en spilwire som går fra jorden og op over toppen af derrickken og fastgøres på det stykke af masten som skal demonteres. Herefter kan man demontere masten i mindre stykker og fire dem ned ved hjælp af spilwiren. Dette gentages ned af masten ved at sænke derrickken et stykke ned og monterer den igen og så kan det næste stykke af masten demonteres. Mast 1,3,4 og 15 demonteres med derrick.

Energinet ligger køreplader ud, der hvor masten lægges ned. Der hvor masten (jernet) bøjes, kan der forekomme afskalninger af forzinkningen. Når masten er fjernet bliver kørepladerne fejlet og zinkafskalninger samles op.

2.2 Fjernelse af betonfundamenter

Betonfundamentet fjernes helt eller delvist i dialog med lodsejer og kommune. Ved fjernelse af betonfundamentet graves jorden over pladefundamentet bort. Herefter hamres betonen i stykker med en tryklufthammer eller betonen sprænges i stykker ved en kontrolleret sprængning, hvorefter betonen og armeringsjern køres til genanvendelse. Afslutningsvis reetableres arealerne.

Det forventes, at der kan nedtages 7 master på en uge. Tilstedeværelsen ved hver mast vil samlet være 2-4 uger. Arbejdet med fjernelse af fundamentet forventes samlet set at tage nogle timer fordelt over 1-2 dage pr. fundament.

Energinet oplyser, at Esbjerg og Varde Kommune ønsker alle fundamenter fjernet og dermed er villige til at give dispensation til bygge og anlægsarbejde i de §3 områder, der berøres af det.

Bygherre oplyser, at fundamenterne nr. 1, 2, 3, 4, 27 og 60 efterlades på baggrund af natur eller kolonihavehuse. Fundamenterne til mast 27 og 60 er yderligere beskrevet i afsnit 6.4 "§3 beskyttet natur".

Ved behov for jordtilførsel i §3 område, fx mast 56 og 60, vil dette ske efter aftale med kommunens naturafdeling, så der vælges den rigtige jordtype.

2.3 Tørholdelse af fundamentsgrave

Der kan for fundamentsgraven være et behov for at bortlede regnvand, der samler sig i den åbne grav. Bortledning af regnvand fra fundamentsgraven kan ske enten ved lænsepumpning fra pumpesumpe eller ved hjælp af sugespidsanlæg. Da fundamentsgraven anlægges med en dybde på ca. 1,2 – 2,7 meter ved de første 14 master og 1,2 – 1,7 meter ved de resterende master og håndteringen af vand kun vil ske kortvarigt i op til en uge ad gangen, forventes vandmængderne at være begrænsede.

Vand fra tørholdelse af fundamentsgraven bliver bortledt lokalt til terræn på landbrugsarealer efter aftale med lodsejer. Det sikres, at vand bortledes til nedsivning i et punkt i terrænet minimum 25 meter fra recipienter og hvor hældningen er væk fra recipienter, samt at der ikke er risiko for, at det løber overfladisk af til nærliggende overfladevandforekomster. Energinet kræver af entreprenøren, at der er slange og pumpekapacitet nok til at sikre, at bortledningen kan foregå i det nødvendige udledningspunkt.

2.4 Paddehegn

Ved nogle master anvendes der paddehegn, der sættes op forud for påbegyndelse af anlægsarbejdet. Bygherre oplyser, at de steder hvor paddehegnet omkranser alle fire sider, åbnes det i én side når der arbejdes og ellers er det lukket efter normal arbejdstid. (aften og nat)

2.5 Håndtering af forurenede jord omkring fundamenterne

Ved en stikprøveanalyse af 5% af masterne på strækningen er der fundet forhøjede koncentrationer af zink i jorden omkring mastefundamenterne. Den forhøjede koncentration fandtes under masten og ca. 50 cm fra fundamentet. Jorden under masterne og minimum 50 cm ud vil derfor blive fjernet ned til en dybde på 30 cm og kørt til godkendt deponi og efter den pågældende kommunes anvisninger. Ved demontering af 74 fundamenter vil der blive bortkørt ca. 150 m³ jord.

2.6 Anlægsarbejde på højspændingsstationerne

Ud over demontering af luftledningssystemet udføres der ikke arbejde på højspændingsstationen Lykkegård og overgangsmasten Bredmose, som er koblet til højspændingsstationen Karlsgårde. De el-tekniske komponenter, faseleder, jordleder og isolatorer tages ned og køres til genanvendelse eller deponi.

2.7 Fældning af træer eller rydning af levende hegn

Som følge af driftsvedligehold omkring linjeføringen for masterne er alt bevoksning under luftledningerne og i en respektafstand holdt under 3 meter. Bygherre oplyser, at der kan være behov for beskæring af sidegrenene så der kan køres til og fra masten.

Bygherre oplyser, at der bliver behov for begrænset fældning rundt om enkelte master, men at samtlige master er gennemgået for egnede flagermustræer. De er alle forholdsvis tynde pga. den løbende trævedligeholdelse og de vurderes ikke som egnede levesteder for flagermus. Fuglerede beskadiges heller ikke da arbejdet sker uden for rede sæsonen.

De steder på linjeføringen, hvor der er bevoksning eller mindre træer omkring eller i nærhed af masterne er gennemgået og ikke fundet egnede til flagermus. Bygherre oplyser, at masterne altid tilgås, der hvor der er mindst bevoksning og hvor det vurderes, at demontering og oprulning af luftledningerne ikke væsentligt vil påvirke den omkringliggende bevoksning eller de mindre træer.

De levende hegn, der er langs med linjeføringen af masterne, ligger enten mindst 5 meter fra den mast, der skal demonteres, eller også er der i forbindelse med masten frie arealer væk fra det levende hegn, hvor demontering af luftledningsanlægget kan håndteres. Der vil i dette projekt ikke være behov for at

fælde eller beskadige levende hegn. I dette projekt er der ingen arbejdsarealer, der dækker levende hegn langs med linjeføringen for masterne.

2.8 Arealanvendelse, overjordiske anlæg og servitutter

Efter demontering af luftledningsanlægget ophæves gældende servitutter.

Hvis lodsejer eller den lokale myndighed ønsker det, kan betonfundamentet efterlades i jorden. Hvis der senere opstår ønske om fjernelse af efterladte fundamenter udfører Energinet arbejdet uden omkostninger for lodsejer, hvilket afklares i fundamentsaftalen der laves i forbindelse med demonteringen.

2.9 Midlertidige køreveje, arbejdsarealer og depotpladser

Hvor det ikke er muligt at tilgå masterne via eksisterende vej, vil der blive etableret en midlertidig adgangsvej på 3-4 meter ved udlægning af køreplader. Så vidt muligt anvendes eksisterende kørespor, så fjernelse af træer og anden beplantning minimeres.

Ved hver mast er der behov for et arbejdsareal på 20 x 40 meter i forbindelse med fjernelse af masten. Der vil blive udlagt køreplader i det omfang det er nødvendigt.

Til nedtagning af luftledninger er der behov for trådspolepladser, der etableres på landbrugsjord. Trådspolepladserne er ca. 10 x 10 meter og der vil blive anvendt køreplader i det omfang, det er nødvendigt.

2.10 Trafik- og adgangsforhold

I projektperioden vil der komme ca. 350 transporter som transporterer blandt andet opspolingsmaskiner, mastedelev og fundamentsdele til genanvendelse. Herudover vil der være transporter a lift, minigraver og køreplader til anvendelse ved adgangsveje og arbejdsarealer. Samlet vil antallet af transporter i forbindelse med demontering af de 74 master være ca. 1250.

2.11 Skurbyer

I forbindelse med projektet er det nødvendigt at have en skurby med skurvogne, der indeholder velfærdsfaciliteter til mandskab og lokaler til afholdelse af bygge- og sikkerhedsmøder. Skurbyen i indeværende projekt er indeholdt i projektområdet for højspændingsstationen Lykkegård. Sanitært spildevand fra skurbyen ledes til kloak.

2.12 Maskiner

Til projektets anlægsarbejde med transport af mastedelev og fundamenter væk fra arealerne, ophugning af fundamenterne vil der blive anvendt følgende maskiner: mandskabslift, almindelige lastbiler med containere, minigraver med trykluftshammer, lastbil med kran, opspolingsmaskiner, traktor og derrick.

2.13 Tidsplan og varighed af anlægsarbejdet

I forbindelse med fjernelse af luftledningsforbindelsen vil der blive arbejdet inden for normal arbejdstid som fra mandag til fredag er fra 07.00 til 18.00 og på lørdage fra 07.00 til 14.00 jf. Esbjerg og Varde Kommunes forskrifter om midlertidigt anlægsarbejde. Anlægsarbejde i form af demontering af luftledningsanlægget samt forudgående etablering af eventuelt køreveje og oplagspladser, kan kun foregå uden for dette tidsrum, hvis Energinet kan indhente dispensation fra den relevante kommune.

Projektet planlægges gennemført i efterårs- og vintermånederne 2025-2026. Masterne i boligområder syd fra, mast 1-26 fjernes i perioden frem til 1. november og de resterende master fjernes fra november 2025 til 1. februar 2026, bortset fra mast 60 der nedtages i september, da den står i vejen for spændingssætningen på 400 kV (vestkystforbindelsen).

3 SGAV's vurdering

SGAV har på baggrund af ansøgningsmaterialet vurderet, at projektet ikke vil medføre en væsentlig indvirkning på miljøet og derfor ikke kræver udarbejdelse af en fuld miljøvurdering. Dette er uddybet og begrundet nedenfor.

4 Målsatte vandforekomster

Projektets påvirkninger på alle direkte og indirekte berørte vandområder kan potentielt medføre tilstandsændringer eller forhindre mål opfyldelse for det enkelte målsatte vandområde, jf. lov om vandplanlægning og indsatsbekendtgørelsen.

4.1 Aktiviteter der kan påvirke vandforekomster

Potentielle påvirkninger fra projektet, der direkte eller indirekte kan påvirke målsatte vandforekomster i eller nær projektområdet, er:

- tørholdelse af fundamentsgravene

4.1.1 Tørholdelse af fundamentsgravene

Bygherre oplyser, at der kan opstå behov for at bortlede regnvand og højtstående grundvand, der kan samle sig i fundamentsgravene. Bygherre oplyser at det sikres, at det zink-forurenede jord omkring fundamentterne straks graves af, opbevares i en container og køres væk efter kommunernes anvisninger i forbindelse med fjernelse af betonfundamentet. Det betyder, at eventuelt vand fra fundamentsgraven, der skal fjernes, med stor sandsynlighed ikke er forurenede med zink.

Energinet oplyser, at demontering af betonfundamenter ikke medfører dræneffekter idet at fundamentsgraven står åbent i ganske kort tid. Når mast og fundament er fjernet og fundamentsgraven er fyldt med jord igen, har området ikke mere dræningseffekt end før fundamentet blev fjernet. Kommunernes anvisninger for jordfyldning ved reetablering af området følges.

Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at redegøre nærmere for de præcise udledningspunkter i terrænet eller for eventuelle vandmængder som afhænger af grundvandsstand, konkret nedbørsforhold på anlægstidspunktet samt drændybden på den enkelte matrikel, men bygherre oplyser, at der er tale om en begrænset vandmængde. Det skyldes mastefundamentets begrænsede dimensioner og at eventuelt behov for tørholdelse begrænser sig til maksimalt én uge.

4.2 Grundvandsforekomster

Grundvandsmagasinerne opdeles i tre typer; terrænnære, regionale og dybe. Alle grundvandsforekomster er målsat til god kvantitativ tilstand og god kemisk tilstand. Projektområdet krydser ikke områder med terrænnært grundvand.

Projektområdet krydser 3 regionale grundvandsforekomster. Grundvandsforekomsternes ID og aktuelle tilstande fremgår af tabel 4.1

Tabel 4.1. Oversigt over de grundvandsforekomster, som projektområdet krydser, og deres aktuelle tilstande.

Navn (ID)	Kvantitativ tilstand	Kemisk tilstand	Årsag til manglende målopfyldelse
Regional, DK110_dkmj_1058_ps	God	God	
DK 110_dkmj_1109_ks	God	Ringe	Nitrat og pesticider
DK 110_dkmj_992_ks	God	Ringe	Nikkel og pesticider

Mast nr. 14 og 15 er placeret inden for et nitratfølsomt indvindingsområde.

I forbindelse med fjernelse af luftledningsanlæg, master og fundamenter graves der ikke dybere end 2,7 meter og hverken det terrænnære eller det regionale grundvand vil derfor blive påvirket i forbindelse hermed. Bygherre har oplyst at det zink-forurened jord omkring fundamenterne graves væk og køres til godkendt modtageanlæg forud for det eventuelle behov for håndtering af højtstående grundvand/regnvand, der kan samle sig i fundamentsgraven. Derudover oplyser bygherre, at den lokale midlertidige grundvandssænkning foregår til samme grundvandsmagasin og uden mulighed for afløb til nærliggende recipienter samt at der ikke anvendes miljøfremmedstoffer, der evt. hindre målopfyldelse for det regionale grundvand. (nitrat, nikkel og pesticider)

Bygherre vurderer på baggrund af den korte periode, hvor tørholdelse er nødvendig i forbindelse med fjernelse af fundamenter samt udgravningens dybde taget i betragtning, at der generelt er tale om ingen eller meget små vandmængder for hvert enkelt mastefundament, og at mængderne ikke kan påvirke det regionale grundvand. SGAV er på det foreliggende grundlag enig.

4.3 Påvirkning af drikkevandets tilstand

Hele projektområdet er inden for et område med drikkevandsinteresse hvor det nærmeste boringsnære beskyttelsesområde (BNBO) er placeret ca. 1500 meter vest for mast nr. 52.

Bygherre oplyser, at det ikke er muligt at redegøre for eventuelle vandmængder eller for de præcise udledningspunkter i terrænet. Vandmængderne der skal bortledes fra fundamentsgraven vil afhænge af den aktuelle grundvandsstand (vådt år/tørt år og anlægstid for anlægsarbejdet) og af de konkrete nedbørsforhold på anlægstidspunktet samt eventuelt drændybden på den pågældende matrikel.

Jf. ovenstående afsnit om grundvand, vurderer SGAV, at drikkevandets tilstand ikke påvirkes i forbindelse med dette projekts anlægsaktiviteter. SGAV begrundet vurderingen med, at eventuel forurenet jord omkring fundamenterne håndteres før behovet for håndtering af højtstående grundvand/regnvand opstår, afstanden til det boringsnære beskyttelsesområde, at der ikke anvendes miljøfarlige stoffer, der kan hindre målopfyldelse og at eventuel håndtering af højtstående grundvand/regnvand fra fundamentsgraven er midlertidig og derved i mindre mængder, som ved behov ledes til samme grundvandsmagasin og uden risiko for afstrømning til recipienter.

4.4 Målsatte vandløb

Den potentielle påvirkning af de målsatte vandløb afhænger af om vandløbet berøres direkte eller indirekte. Idet projektet omfatter demontering af luftledningsanlæg er der ikke nogen underboringer i dette projekt. Luftledningerne tages ned sideværts, hvor de krydser vandløb

Se nedenstående afsnit for nærmere beskrivelse og vurdering af potentielle påvirkninger fra projektet på det enkelte vandløb.

4.5 Direkte berørte målsatte vandløb

Projektet krydser 8 vandløb, som er omfattet af gældende vandområdeplan og dermed målsat til at have god økologisk og god kemisk tilstand. Vandløbenes ID og de aktuelle tilstande fremgår af Tabel 4.2.

Tabel 4.2. Oversigt over målsatte vandløb, som krydses, med angivelse af vandområdets ID og kvalitetselementernes tilstand for det enkelte vandløb. NSS står for nationalt specifikke stoffer. Data i parentes er fra ”genbesøget af vandområdeplaner.

Navn (vandområde ID)	Planter	Alger	Smådyr	Fisk	NSS	Samlet tilstand	Kemisk tilstand	Årsag til manglende målopfyldelse
Stokbro Bæk DK Vandområde ID 04634 (mellem mast 23 og 24)	Ukendt	Ukendt	Moderat økologisk tilstand	Ukendt	Ukendt (Ikke-god økologisk tilstand)	Moderat økologisk tilstand	Ukendt (god kemisk tilstand)	Ikke oplyst
Hygum Bæk DK Vandområde ID 04634 (mellem mast 30 og 31)	Ukendt	Ukendt	Moderat økologisk tilstand	Ukendt	Ukendt (ikke-god økologisk tilstand)	Moderat økologisk tilstand	Ukendt (god kemisk tilstand)	Ikke oplyst
Nebel Bæk DK Vandområde ID 04672_x (mellem mast 38 og 39)	Ukendt	Ukendt	God økologisk tilstand	Ringe	Ukendt	Ringe økologisk tilstand	Ukendt	Ikke oplyst
DK Vandområde ID 04707 (mellem mast 40 og 41)	Ukendt	Ukendt	God økologisk tilstand	Ukendt	Ukendt	God økologisk tilstand	Ukendt	Ikke oplyst
Alslev Å DK Vandområde ID 08402_a (mellem mast 42 og 43)	Ukendt	Ukendt	Moderat økologisk tilstand	Dårlig	Ukendt (Ikke-god økologisk tilstand)	Dårlig økologisk tilstand	Ukendt	Ikke oplyst
Dyrbæk, DK Vandområde ID rib_1.10.00496 (mellem mast 51 og 52)	Ukendt	Ukendt	Moderat økologisk tilstand	Dårlig	Ukendt	Dårlig økologisk tilstand	Ukendt	Ikke oplyst
Dyrbæk, DK Vandområde ID rib_1.10.00496 (mellem mast 54 og 55)	Ukendt	Ukendt	Ringe økologisk tilstand	Ukendt	Ukendt	Ringe økologisk tilstand	Ukendt	Ikke oplyst
Skonager Lilleå, DK Vandområde ID 08441 (mellem mast 71 og 72)	Ukendt	Ukendt	Moderat økologisk tilstand	Dårlig	Ukendt (Ikke-god økologisk tilstand)	Dårlig økologisk tilstand	Ukendt	Ikke oplyst

Bygherre oplyser, at når der krydses et målsat vandløb så sænkes/fires luftledningen ned og trækkes forsigtigt til side på jorden. Luftledningen klippes over, så det sikres at luftledningerne ikke trækkes igennem det målsatte vandløb når de trækkes op på spole. De målsatte vandløb gennemgås herunder:

4.5.1 Stokbro Bæk

Mellem mast nr. 23 og 24 krydser luftledningen det målsatte vandløb Stokbro Bæk (DK Vandområde ID; 04634). Bygherre oplyser at mast nr. 23 står ca. 230 meter fra det målsatte vandløb og mast nr. 24 står ca. 80 meter fra vandløbet. Demontering af mast nr. 23 med tilhørende fundament vurderes ikke at påvirke det målsatte vandløb grundet afstanden. Bygherre oplyser, at det ved optrækning af luftledningerne på spolen, sikres at det målsatte vandløb ikke påvirkes, idet luftledningen ikke trækkes igennem det målsatte vandløb, men trækkes op på spole fra hver sin side af det målsatte vandløb.

Bygherre oplyser desuden, at neddeling af fundamentet ved mast nr. 23, der i forvejen ligger under terræn, ikke vil give en støvpåvirkning uden for projektets arbejdsareal.

Bygherre vurderer, at Stokbro Bæk ikke påvirkes i forbindelse med demontering af luftledningsanlægget.

Idet luftledningerne sænkes ned og klippes på en sådan måde, at luftledningen ikke skal trækkes igennem det målsatte vandløb, er SGAV på det foreliggende grundlag enig i, at det målsatte vandløb ikke påvirkes i forbindelse med demontering af luftledningsanlægget.

4.5.2 Hygum Bæk

Mellem mast nr. 30 og 31 krydser luftledningen Hygum Bæk (DK Vandområde ID 04634). Både mast 30 og 31 står mindst 300 meter fra det målsatte vandløb og Energinet vurderer, at det målsatte vandløb ikke påvirkes i forbindelse med demontering af luftledningsanlægget, idet det foretages som ovenover beskrevet.

SGAV er på det foreliggende grundlag enig.

4.5.3 Nebel Bæk

Mellem mast nr. 38 og 39 krydser luftledningen Nebel Bæk (DK Vandområde ID 04672_x). Mast nr. 38 står ca. 40 meter fra det målsatte vandløb og uden for det §3 beskyttede engareal.

Bygherre oplyser, at de tilgår masten fra syd og derved er der ingen kørsel i engområdet og at luftledning, mast og fundament kan fjernes uden at det målsatte vandløb og engarealet påvirkes.

Mast nr. 39 står mere end 200 meter fra det målsatte vandløb og ved brug af ovennævnte fremgangsmåde med nedtagning af luftledninger vurderer bygherre, at det målsatte vandløb ikke påvirkes af demonteringen.

SGAV er på det foreliggende grundlag enig.

4.5.4 DK Vandområde ID 04707

Mellem mast 40 og 41 krydser luftledningerne det målsatte vandløb DK Vandområde ID 04707.

Mast nr. 40 står ca. 45 meter fra det målsatte vandløb. Bygherre oplyser, at masten lægges ned mod syd og på grund af afstanden til det målsatte vandløb, vurderer bygherre, at fjernelse af mast og fundament ikke vil påvirke det målsatte vandløb.

Mast nr. 41 står ca. 250 meter fra det målsatte vandløb og tilgås fra vest og bygherre vurderer, at der ved demontering af mast og fundament ikke vil være en påvirkning af det målsatte vandløb.

For luftledningerne mellem de to master, gælder det, at de nedfires/sænkes forsigtigt på jorden og klippes så det sikres, at det målsatte vandløb ikke påvirkes i forbindelse med at luftledningerne trækkes op på spole.

Energinet vurderer på dette grundlag, at det målsatte vandløb ikke påvirkes i forbindelse med demontering af luftledningsanlægget imellem mast nr. 40 og 41.

SGAV er på det foreliggende grundlag enig.

4.5.5 Alslev Å

Mellem mast nr. 42 og 43 krydser luftledningerne det målsatte vandløb Alslev Å (DK Vandområde ID o8402_a). Mast nr. 42 ligger ca. 200 meter fra det målsatte vandløb og mast nr. 43 ligger ca. 330 meter fra det målsatte vandløb.

Grundet afstanden til det målsatte vandløb og på baggrund af den ovenfor beskrevne metode til nedtagning af luftledningerne, vurderer bygherre, at der ikke er nogen påvirkning af Alslev Å i forbindelse med demontering af luftledningsanlægget.

SGAV er på det foreliggende grundlag enig.

4.5.6 Dyrbæk

Luftledningsanlægget krydser Dyrbæk (DK Vandområde ID rib_1.10.00496) mellem masterne 51 og 52 samt 54 og 55.

Mast nr. 51 ligger ca. 50 meter fra Dyrbæk og masten tilgås fra syd. Bygherre vurderer, at fjernelse af mast og fundament grundet afstanden til det målsatte vandløb ikke vil have en påvirkning.

Mast nr. 52 ligger ca. 250 meter fra det målsatte vandløb og bygherre vurderer, at grundet afstanden vil fjernelse af mast og fundament ikke påvirke det målsatte vandløb. Bygherre vurderer, at nedtagning af luftledningen ikke vil påvirke vandløbet, idet den nedtages som beskrevet ovenfor.

SGAV er på det foreliggende grundlag enig.

Mast nr 54 står ca. 300 meter fra det målsatte vandløb og bygherre vurderer, at fjernelse af mast og fundament grundet afstanden ikke vil påvirke det målsatte vandløb.

Mast nr. 55 ligger ca. 50 meter fra det målsatte vandløb. Bygherre oplyser, at der lægges køreplader på de 30 meter ind til masten fra nordsiden af. Masterne lægges ned på kørepladerne, det vil sige i retning væk fra det målsatte vandløb. Bygherre vurderer, at fjernelse af mast og fundament, grundet afstanden ikke vil have en påvirkning på det målsatte vandløb. Bygherre vurderer, at nedtagning af luftledningen ikke vil påvirke vandløbet, idet den nedtages som beskrevet ovenfor.

SGAV er på det foreliggende grundlag enig.

4.5.7 Skonager Lilleå

Mellem mast nr. 71 og 72 krydser luftledningsanlægget Skonager Lilleå (DK Vandområde ID o8441). Begge master ligger mindst 150 meter fra det målsatte vandløb.

Bygherre vurderer, at fjernelse af master og fundamenter grundet afstanden til det målsatte vandløb ikke vil have en påvirkning på det målsatte vandløb. Bygherre vurderer endvidere, at nedtagning af luftledning ikke vil påvirke vandløbet, idet den nedtages som beskrevet ovenfor.

SGAV er på det foreliggende grundlag enig.

4.6 Målsatte søer

Dette projekt krydser ingen målsatte søer. Mast nr. 75 ligger ca. 200 meter fra Karlsgårde Sø som er målsat, men idet at projektet eller projektområdet ikke har aktiviteter der kan påvirke Karlsgårde Sø, og at der ydermere ikke er hydrologisk forbindelse fra projektområdet til Karlsgårde Sø, kan en påvirkning af miljøkvalitetskravene eller hindring af målopfyldelse udelukkes.

4.7 Målsatte kystvande

SGAV har vurderet, at dette projekt udelukker en væsentlig påvirkning på grundvand og vandløb, og derfor kan det ligeledes udelukkes at projektet med aktiviteterne og tilhørende projektområde kan medføre overskridelse af miljøkvalitetskrav, forringe de aktuelle tilstande eller hindre målopfyldelse af fastlagte miljømål for kystvande.

4.8 Samlet vurdering

SGAV vurderer på baggrund af ovenstående afsnit om målsatte vandforekomster, at projektet anlægsfasen (demontering af luftledningsanlæg) ikke vil medføre påvirkninger, der kan forringe den aktuelle tilstand eller forhindre målopfyldelse for de berørte målsatte vandforekomster, jf. lov om vandplanlægning og indsatsbekendtgørelsen.

5 Havstrategi

På baggrund af projektets karakter, hvor der er vurderet at der ikke er nogen påvirkning af grundvand, vandløb eller kystvande, kan det ligeledes udelukkes, at projektet medfører påvirkninger på havstrategiens direktivets 11 deskriptorer og SGAV vurderer derfor, at projektet ikke forhindre god miljøtilstand i havets økosystemer, jf. lov om havstrategi.

6 Beskyttet natur og beskyttede arter

Bygherre oplyser, at væsentlighedsvurderingen er gennemført i henhold til Habitatbekendtgørelsens § 6 i Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, BEK nr. 1098 af 21/08/2023.

For hvert habitatområde gælder et udpegningsgrundlag, som rummer væsentlige forekomster af arter og naturtyper, der er omfattet af naturdirektiverne. Udpegningsgrundlaget for habitatområde H77 omfatter 24 naturtyper og 8 arter (se tabel 6.1).

6.1 Væsentlighedsvurderinger

I forbindelse med dette projekt, er der to Natura 2000-områder, som ligger forholdsvis tæt på. I den nordlige ende af projektet, ca. 22 m fra mast 75 ligger Natura 2000-området nr. 88 Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å øst for Varde.

Ikke ret langt fra Lykkegård Højspændingsstation (ca. 1500 meter) er Natura 2000-området nr. 89 Vadehavet registreret.

Bygherre har i det følgende redegjort for eventuelle påvirkninger fra projektets anlægsaktiviteter på begge Natura 2000- områder.

6.1.1 Natura 2000-område nr.88 væsentlighedsvurdering

Energinet oplyser, at arterne på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området nr. 88, "Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å øst for Varde (H77)", er knyttet til vandmiljøet (bløddyr, insekter, fisk og odder (se tabel 6.1).

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 77		
Naturtyper	Visse- indlandsklit (2310)	Revling-indlandsklit (2320)
	Græs-indlandsklit (2330)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet -sø (3160)	Vandløb (3260)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Enekrat (5130)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430)
	Hængesæk (7140)	Tørvelavning (7150)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Bøg på mor (9110)	Bøg på muld (9130)
	Ege-blandskov (9160)	Stilkege-krat (9190)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov (91E0)
Arter	Grøn kølleuldsmed (1037)	Flodperlemusling (1029)
	Bæklampret (1096)	Flodlampret (1099)
	Havlampret (1095)	Laks (1106)
	Snæbel (1113)	Odder (1355)

*Tabel 6.1 Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret art.*

Mast 75 er en overgangsstation og demonteres ikke udover ledninger dertil som tager 1-2 dage at fjerne med en kran. Luftledningerne demonteres og placeres på landbrugsarealet syd for Natura 2000- området. Masten tilgås via allerede eksisterende grusvej, som ligger uden for Natura 2000-området.

Den næste mast, nr. 74, står i en afstand af ca. 360 meter syd for N88 og ligger på dyrket mark ligesom mast 75 gør.

Vegetationen i N88 påvirkes heller ikke af kranarbejdet, som er placeret uden for Natura 2000-området, idet anlægsarbejdet foregår på den anden side af det levende hegn som omkranser Natura 2000 registreringen.



Figur 2. Mast 75 set i østlig retning. Lederne på sydsiden fjernes, masten bevarer. Der er ca. 30 meter ind til N88 der begynder nord for træbevoksningen.

Bygherre vurderer, at demonteringsarbejdet dermed ikke kommer til at påvirke Natura 2000 arealet, eller arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for H77, da anlægsarbejdet er af midlertidig karakter og der ikke vil ske direkte påvirkning, udledning eller støj af væsentlig grad.

6.1.2 SGAV's vurdering af bygherres væsentlighedsvurdering på N88

Herunder er SGAV's vurdering af projektets anlægsaktiviteter i forhold til habitatnaturtyper og habitarter.

Anlægsarbejdet i forbindelse med demontering af luftledningsanlæg, fjernelse af master og fundamenter vil generelt medføre en trafik og aktivitet i området. Anlægsarbejdet vil desuden også medføre øget støj.

Bygherre oplyser, at arterne på udpegningsgrundlaget for H77 i N88 er knyttet til vandmiljøet (insekter, fisk og odder). Mast nr. 75 er placeret ca. 30 meter fra selve afgrænsningen af N88, ca. 200 meter fra Karlsgårde Sø samt ca. 1200 meter fra det nærmeste målsatte vandløb Skonager Lilleå (DK Vandområde ID o8441). Grundet afstanden til den næste mast (mast nr. 74) på ca. 350 meter, vil anlægsarbejdet med demontering af luftledninger, mast og fundament, ikke have en væsentlig påvirkning på Natura 2000-området nr. 88.

Mast nr. 75 er en overgangsstation og demonteres ikke udover, at luftledningerne demonteres i sydgående retning. For adgang til mast nr. 75 anvendes allerede eksisterende grusvej (Karlsgårde Søvej, fra vest), som er placeret uden for registreringen af Natura 2000-området.

De 24 habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget er ikke beliggende med direkte kontakt til projektområdet eller med hydrologisk forbindelse dertil. På det foreliggende grundlag er SGAV enig i bygherres vurdering af, at habitatnaturtyperne på udpegningsgrundlaget ikke påvirkes væsentligt.

Demonteringsarbejdet har ikke hydrologisk forbindelse til N88-området. SGAV vurderer derfor, at demontering af luftledningerne ved mast nr. 75 ikke kan påvirke Grøn Kølleguldsmed, Bæklampret, Havlampret, Flodlampret, Snæbel og Laks idet luftledningerne lægges syd for mast nr. 75 og grundet afstanden til vådområderne hvor de eventuelt kan forekomme. Der vurderes derfor ikke yderligere på disse arter.

Odder er nataktive og har som oftest et stort territorie. Projektets aktiviteter foregår i dagtimerne og i en afstand af mindst 200 m fra sø og 1200 m fra vandløb, hvor odderen primært vil opholde sig. SGAV vurderer, at udpegningsgrundlaget for odder ikke påvirkes grundet afstanden til odders potentielle opholdssteder og anlægsarbejdets kortvarige karakter

6.1.3 Natura 2000 nr. 89 Vadehavet væsentlighedsvurdering

Energinet oplyser, at arterne på udpegningsgrundlaget for Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde (H78) i Vadehavet (N89) er knyttet til vandmiljøet (insekter, fisk, sæl, marsvin og odder, se tabel 6.2). Fugle på udpegningsgrundlaget for Ribe Holme og enge med Kongeåens udløb (F51) ses i tabel 6.3).

Demontering af masterne foregår primært i intensivt dyrkede områder eller plantager og uden fældning af større træer. Fødesøgningen for fugle i projektområdet vurderes ikke at påvirkes, da projektområdet ikke er unikt for de rasteområder som fuglene benytter. Lignende fødesøgningsområder findes i stort antal i umiddelbar nærhed. Anlægsarbejdet omkring masterne er midlertidigt (2-4 uger) og vil derfor ikke medføre en væsentlig påvirkning på fourageringsmuligheder i projektområdet.

Det eksisterende luftledningsanlæg kan desuden udgøre en kollisionsrisiko for områdets fugle. Særligt de store og tungere arter som rørhøg, hedehøg, storke arter og arter af gæs. Nedtagning af det eksisterende anlæg vil fjerne risikoen for kollision og således medføre en forbedring af forholdene for specielt disse fugle i området.

Ved mast 1 på Lykkegård højspændingsstation, er der ca. 1.500 m til Natura 2000 området (N89). Bygherre vurderer, at nedtagning af en mast og det arbejde det medfører i form af kortvarig støj og kørsel, men ellers ingen kemisk påvirkning eller anden udledning til recipient, udelukker en påvirkning af arterne og naturtyperne på udpegningsgrundlagene i H78 og F51.

Udpegningsgrundlag for Habitatområdet nr. 78		
Natur-typer	Sandbanke (1110)	Flodmunding (1130)
	Vadeflade (1140)	Lagune * (11509)
	Bugt (1160)	Rev (1170)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Kystklint/klippe (1230)
	Etårig strandvegetation (1310)	Vadegræssamfund (1320)
	Strandeng (1330)	Forklit (2110)
	Hvid klit (2120)	Grå/grøn klit* (2130)
	Klithede* (2140)	Havtornklit (2160)
	Grårisklit (2170)	Skovklit (2180)
	Klitlavning (2190)	Visse-indlandsklit (2310)
	Græs-indlandsklit (2330)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålsø (3140)	Næringsris sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430)
	Hængesæk (7140)	Tørvelavning (7150)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor (9110)
	Stilkeke-krat (9190)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter	Grøn kølleuldsmed (1037)	Bæklampret (1096)
	Flodlampret (1099)	Havlampret (1095)
	Laks (1106)	Snæbel* (1113)
	Stavsild (1103)	Odder (1355)
	Gråsæl (1364)	Spættet sæl (1365)
	Marsvin (1351)	

Tabel 6.22 Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området (H78, Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å, øst for Varde). Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype eller art. Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Kalkoverdrev (6210) er ikke til stede i habitatområdet 78.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 51		
Fugle	Rørdrum (Y)	Hvid stork (Y)
	Skestork (T)	Pibesvane (T)
	Blisgås (T)	Kortnæbbet gås (T)
	Bramgås (T)	Rørhøg (Y)
	Hedehøg (Y)	Engsnarre (Y)
	Plettet rørvagtel (Y)	Klyde (Y)
	Hjejle (T)	Pomeransfugl (T)
	Brushane (Y)	Sorthovedet måge (Y)
	Fjordterne (Y)	Mosehornugle (Y)
	Blåhals (Y)	

Tabel 6.3 Fugle der udgør det gældende udpegnings for Natura 2000-området. I parentes strå "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Hvid stork er ikke tilstede i fuglebeskyttelsesområde nr.51.

Der er ikke nogen kortlagte levesteder i projektområdet for fugle og nærmeste kortlægning er over 5 km væk. Dog kan enkelte arter alligevel godt være til stede i projektområdet hvilket ses af fuglenes yngle- og rasteområder i tabel 6.4.

Fuglenes yngle- og rasteområder for Vadehavet (F51):		
Art/område	Yngleområde	Rasteområde
Blåhals	Langs vandløb, moser og søer samt Varde Ådal	Kystområdet ved Vadehavet.
Brushane	Vadehavet og Ringkøbing Fjord	Fugtige enge og fugtige græsmarker
Engsnarre	Primært Sønderjylland og Nordjylland	Steder med høj vegetation og fugtig bund.
Fjordterne	Langs kysten, ved søer og moser	Langs vestkysten
Hedehøg	Marsklandskab i Vadehavsområdet	Åbne områder på land.
Hvid stork	Sjældent i DK	Åbne græsmarker.
Klyde	Vestkysten	Lavvandede kystområder.
Mosehornugle	Fordybninger i jorden (forår)	Langs Vestkysten.
Plettet rør-vagtel	Sumpede vådområder med lavt vandspejl	Lavvande områder.
Rørdrum	Langs vestkysten	Sumpområder og lign.
Rørhøg	Rørskove	Rørsumpe og åbent land
Sorthovedet måge	Langs vestkysten	Tilsvarende langs kysten
Blisgås	Sjældent i DK	Her Vadehavsområdet
Bramgås	Sjældent i DK	Her Vadehavsområdet
Hjejle	Sjældent i DK	Græs og pløjemarkers
Kortnæbbet gås	Sjældent i DK	Engområder og græsmarker i Vestjylland
Pibesvane	Sjældent i DK	Enge og græsmarker
Pomeransfugl	Sjældent i DK	Marker og tørre lokaliteter i Vestjylland
Skestork	Åbne kyster med småøer	Større vådområder

Tabel 6.43 Fuglens yngle- og rasteområder for Vadehavet (F51)

Bygherre vurderer, at demonteringen af luftledningsanlægget, hverken alene eller sammen med andre projekter længere væk, vil medføre en væsentlig påvirkning af Natura 2000-områderne. Projektet vurderes ikke at modvirke mål om gunstig bevaringsstatus for de ovenfor nævnte naturtyper og arter, der er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder. Der kan ske meget kortvarige forstyrrelser af individer af visse rastende fugle, men det vil ikke påvirke bestanden da fødesøgningsmulighederne er store i nærområdet.

Derfor vurderes det, at der ikke skal udarbejdes en miljøkonsekvensvurdering af projektets påvirkninger på Natura 2000-områderne N88 og N89.

6.1.4 SGAV's vurdering af bygherres væsentlighedsvurdering på N89

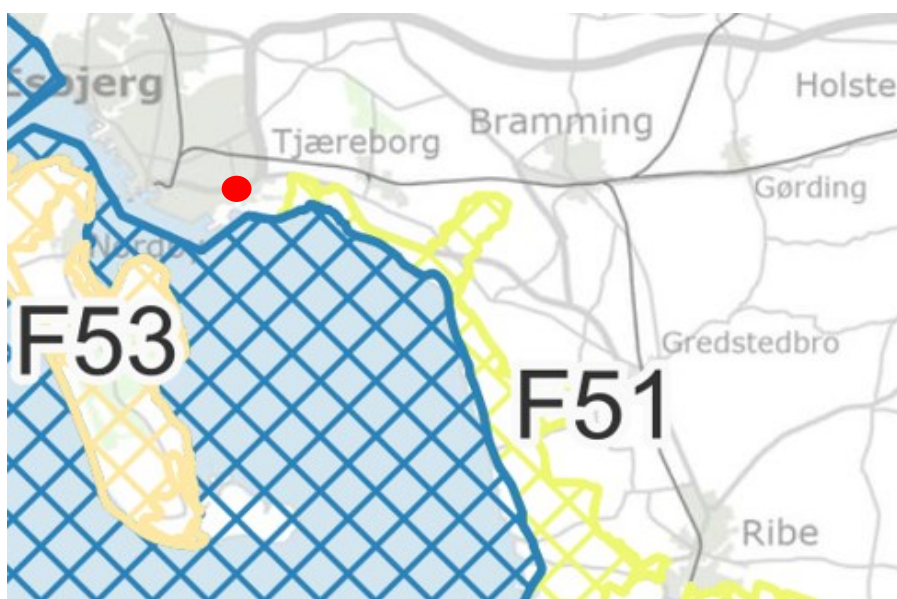
Bygherre har oplyst at påvirkninger i forbindelse med demontering af luftledningsanlægget inklusive master og fundamenter mellem højspændingsstationerne Lykkegård og Karlsgårde vil medføre en tilbagevendende trafik og støjende aktiviteter inden for projektområdet. I tørre perioder, kan anlægsaktiviteterne medføre en påvirkning i forhold til støvgener.

SGAV vurderer, at habitatnaturtyperne på udpegningsgrundlaget ikke påvirkes væsentligt. Begrundelsen herfor er; afstanden til habitatnaturtyperne på minimum ca. 1500 meter, at habitatnaturtyperne ikke er støjpåvirkelige og at anlægsarbejdet foretages i efterårs og vintermånederne så eventuelle støvgener vil være af uvæsentlig karakter. Derudover anser SGAV også anlægsaktiviteterne for midlertidige.

SGAV er enig i bygherres vurdering af, at arterne på udpegningsgrundlaget for H78 i Natura 2000-området nr. 89 Vadehavet er knyttet til vandmiljøet og ikke påvirkes væsentligt, grundet afstanden til området på ca. 1500 meter, at anlægsaktiviteten på Lykkegård Højspændingsstation begrænser sig til frakobling og nedtagning af luftledninger samt det forhold, at anlægsaktiviteten er af midlertidig karakter.

Derudover er der ingen kemisk påvirkning fra projektets aktiviteter, ej heller udledning til recipient eller på anden vis hydrologisk forbindelse til N89.

Bygherre har alene forholdt sig til fuglebeskyttelsesområdet F51. Fuglebeskyttelsesområdet F51 inden for H89 Vadehavet er det fuglebeskyttelsesområde, der ligger tættest på den sydlige del af projektområdet (ca. 900 meter). SGAV vurderer, at det er rimeligt, at bygherre alene forholder sig til F51 med den begrundelse, at anlægsaktiviteterne er af midlertidig karakter og at anlægsstøjen, som i den forbindelse eventuelt vil være den største gene, ikke er vedvarende og dermed ikke påvirker udpegningsarterne for F51 i væsentlig grad, idet fuglene er mobile og at der ikke er leveområder, som påvirkes af projektet. (se figur 6.5 for afgrænsning af F51 området)



Tabel 6.5 Afstand til F51 fra projektområdet, hvor den røde cirkel angiver en ca. placering af Lykkegård højspændingsstation.

SGAV anser det som rimeligt, at de resterende Fuglebeskyttelsesområder, tilhørende N89 Vadehavet; F49, F52, F53, F55, F57, F60, F63, F65 og F67 ikke behandles yderligere.

Jf. bygherres oversigt over fuglenes (på udpegningsgrundlaget) yngle- og rasteområder, kan nogle af arterne godt være til stede inden for projektområdet. SGAV tilslutter sig bygherres vurdering om, at de forstyrrelser der eventuelt kan påvirke individer af visse arter ikke påvirker rasteområder eller yngleområder, da fuglene med stor sandsynlighed vil vende tilbage efter den kortvarige forstyrrelse og ej heller vil påvirke bestanden, da fødesøgningsmulighederne i området er store.

6.1.5 Samlet vurdering af påvirkninger på Natura 2000- områderne N88 og N89.

SGAV vurderer på baggrund af bygherres væsentlighedsvurderingerne af Natura 2000-områderne nr. 88 Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å, øst for Varde samt område nr. 89, Vadehavet, at projektet hverken i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil påvirke de pågældende Natura 2000-områders bevaringsmålsætninger væsentligt, hvorfor der ikke er behov for at foretage en konsekvensvurdering, jf. § 6 habitat-bekendtgørelsen.

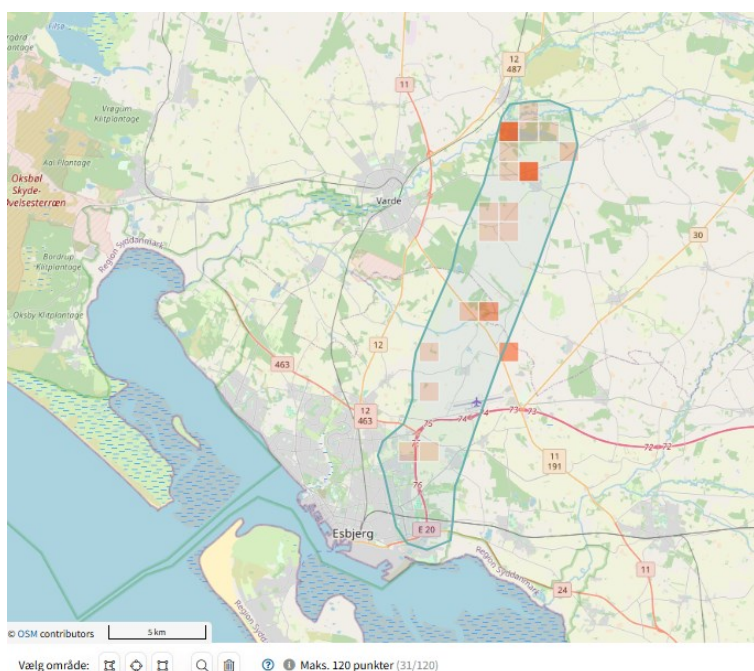
6.2 Bilag IV-arter

I projektet vurderer bygherre om bilag IV-arter kan forekomme indenfor projektområdet. Vurderingen foretages på baggrund af kendte registreringer af bilag IV-arter i Arter.dk indenfor en afstand af ca. 2.000 m fra projektområdet. Derudover bruges skråfoto og ortofotos til at vurdere egnede levesteder på baggrund af DCE's tre rapporter: "Opdatering af: Håndbog om dyrearter på Habitatdirektivets Bilag IV"³ del 1 og 2 samt "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV – til brug i administration og planlægning"⁴.

Bygherre har den 08.05.2025 udarbejdet en analyse på arter.dk (se kortudsnit herunder).

³ Christian Kjær (red.) et al. 2023. Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, Videnskabelig rapport nr. 520 [SR520.pdf \(au.dk\)](#) og Morten Elmeros, et al. 2024. Opdatering af: Håndbog om dyrearter på Habitatdirektivets Bilag IV. Del 2 – Odder og flagermus. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 185 s. - Videnskabelig rapport nr. 603 [SR603.pdf \(au.dk\)](#)

⁴ Bjarne Søgaard & Tommy Asferg (red.) et al. 2007. Håndbog om arter på habitatdirektivets bilag IV – til brug i administration og planlægning. Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet. – Faglig rapport fra DMU nr. 635. <http://www.dmu.dk/Pub/FR635.pdf>.



Undersøgelseskorridor hvor bygherre, via arter.dk, har undersøgt for Bilag IV -arter.

På baggrund af det, har bygherre vurderet, at følgende bilag IV-arter kan have forekomst og udbredelse indenfor projektområdet:

- Flagermus (dværg-, trolde-, vand-, brun, skimmel-, dam-, brun langøre, syd-)
- Padder (stor vandsalamander, spidssnudet frø, løgfrø)
- Odder
- Markfirben

6.2.1 Flagermus

Midt på foråret eller først på sommeren samles flagermusene på særligt gunstige dagsopholdssteder. Et dagsopholdssted i sommertiden skal opfylde nogle basale krav såsom beskyttelse mod fjender, uforstyrrelighed og isolation imod for store temperatursvingninger. Der er store forskelle mellem arterne på hvilke slags dagsopholdssteder, de vælger, og nogle benytter udelukkende bygninger, andre udelukkende hule træer, og et stort antal kan være begge steder.

I vinterperioden er der også forskel på, hvor flagermusene gerne vil opholde sig. De eksakte mekanismer bag flagermusenes valg af overvintringssteder er talrige og komplekse, men vinterkvarteret skal være uforstyrret, frostfrit og have lave temperaturer.

På baggrund af analysen d. 08.05.2025 (se bilag 3 for supplerende materiale) vurderer bygherre, at følgende flagermusarter kan have forekomst og udbredelse indenfor projektområdet: dværg-, trolde-, vand-, brun, skimmel-, dam-, brun langøre og sydflagermus.

Der er registreret fund af ovennævnte flagermus ved Næsbjerg, den vestlige ende af Karlsgårde sø, Alslev Ås krydsning af Ølufvad Hovedvej og ved Schæfergårde.

Projektområdet er gennemgået på skråfoto. Ved naturområder hvor træer eventuelt fældes har bygherre vurderet at træerne ikke er flagermusegnede grundet; som følge af driftsvedligehold omkring linjeføringen i respektafstanden for masterne er alt bevoksning holdt under en højde på 3 m og vil derfor ikke have en alder og beskaffenhed med huller og sprækker. Derudover er det yngre træer, med tynde grene som bygherre vurderer ikke flagermusegnede. Eventuel fældning ved udførelsen af demonteringen holdes på et absolut minimum. Der vurderes derfor ikke at være potentielle flagermustræer der påvirkes af demonteringen der foregår i dagtimerne. Når master er fjernet, vil der på lang sigt være mulighed for, at træerne igen kan vokse sig store og udvikle sig til levesteder.

Der blev ikke konstateret flagermusegnede træer indenfor projektområdet, og projektet vurderes ikke at have en påvirkning på flagermus, deres yngle- eller rasteområder eller på områdernes økologiske funktion generelt.

SGAV er på det foreliggende grundlag enig med bygherre.

6.2.2 Padder

Padderne opholder sig om sommeren i tilknytning til vådområder og søer, hvor de yngler. Padderne overvintrer i fugtige skove, krat, læhegn, diger mv. uden forstyrrelser. I foråret og efteråret vandrer de hhv. til og fra deres yngleområde til deres overvintringssted. Padder har en relativt lav mobilitet og vandrer typisk kun over korte afstande og langs ledelinjer f.eks. læhegn eller grønne korridorer udenom intensivt drevet landbrugsjord.⁵

Ifølge Håndbog om bilag IV arter³ kan der potentielt forekomme spidssnudet frø, løgfrø og stor vandsalamander i området. Der er registret fund af spidssnudet frø ved luftledningens krydsning af Esbjergmotorvejen i udkanten af Esbjerg by ca. 500 m vest for linjeføringen. Nordvest for Esbjerg lufthavn ca. 700 m vest for anlægget er der registreret fund af spidssnudet frø. Tilsvarende fund i området NV for mast 57 og mellem 61/62.

Der er ingen registreringer af løgfrø i undersøgelsesområdet og dens foretrukne levesteder i Syddjylland er primært fra Ribe og syd på. Den foretrækker lysåbne vandhuller og ingen af masterne ligger nær disse egnede yngleområder. Alle søer der ligger i eller nær projektområdet er enten placeret i områder med lerjord eller så tilgroede at de ikke vurderes at være levested for løgfrø. Dette understøttes også af konklusionen for løgfrø i miljøvurderingen for 400 kV-Vestkysten, der dækker en stor del af dette projektområde. De enkelte master er gennemgået og beskrevet i bilag (mastebeskrivelser) til projektbeskrivelsen.

Stor vandsalamander er sjælden i Vestjylland og foretrækker lysåbne, rene vandhuller som ynglested. Den forventes derfor ikke at forekomme ved masterne i dette projekt. Der er ingen kendte registreringer i projektområdet.

Demonteringen vil foregå fra syd mod nord frem til mast 26 hvor der ikke er potentielle padde lokaliteter. Resten tages fra efterårsmånederne og frem (1. november – 1. februar) når padderne er i vinterhi og vurderes ikke at opholde sig i de åbne områder omkring masterne.

Der er ved fem master (mast 41, 61, 62, 70 og 74) vurderet, at padder potentielt kan forekomme nær arbejdsarealet og derfor er der valgt at opsætte paddehegn disse steder. Der vælges et standardpaddehegn der er ca. ½ meter højt. Hegnet slutter tæt til jorden og opsættes på ydersiden af kørepladerne

⁵ Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV, Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007, Bjarne Søgaard & Tommy Asferg

rundt om masten. Paddehegn er standardkendetegn på Energinets projekter og sættes på udvalgte steder for at undgå, at eventuelle vandrende padder kommer ind på arbejdsområdet. Paddehegnene vil ikke afskære ledelinjer, da det er mindre afgrænsede områder.

Selv hvis demonteringsarbejdet bliver forsinket og ikke er færdigt 1. februar som planlagt, er det vurderet for hver enkel mast (bilag om mastebeskrivelser), at arbejdet ingen påvirkning har på individer af padderne, deres yngle- eller rasteområder eller på områdernes økologiske funktion generelt.

6.2.3 Stor vandsalamander

SGAV vurderer, at Stor vandsalamander er sårbar over for både påvirkning af vandhuller og af levesteder på land. Arten er meget almindelig i de østlige dele af landet og kan forekomme overalt. Det må anses som nødvendigt at undersøge forekomst af stor vandsalamander i størstedelen af landet, hvor anlægsprojekter eller lignende berører ferske vådområder eller omgivelser nær ferske vande.

Salamanderne begynder at bevæge sig mod yngleområderne om foråret når nattetemperaturen er over 5°C og vandringen kan derfor begynde i marts og vil normalt kulminere i april. Når salamanderne forlader overvintringsstedet, søger de ofte mod lavtliggende områder for at finde frem til fugtige lavninger og søer med egnede ynglesteder. Normalt følger vandsalamanderne spredningskorridorer som bevoksninger og skovområder.

Stor vandsalamander yngler i vandhuller af meget forskellig størrelse og typer. Det er ikke unormalt at finde den i vandhuller på under 100m². Arten kan findes ynglende i vandhuller under tilgroning, men der skal være sol på næsten hele vandfladen for at bestanden kan klare sig.

I modsætning til næsten alle andre paddearter, opholder en stor del af de nyforvandlede salamandre sig i lange perioder i vandhullerne medens nogle opholder sig på land, hvor også de voksne findes igennem dele af året (Jehle 2000). Stor vandsalamanders levesteder og rasteområder på land ligger oftest nær vandhullet, hvor der er gode skjulesteder (grene, sten, o. lign.), gerne med store mængder af dødt ved under naturligt henfald. Størstedelen af bestanden opsøger levesteder inden for få hundreder meter, men enkelte individer kan vandre op mod 1 km (Jehle 2000).

De foretrukne rasteområder på land er især i skovområder, under stammer med råddent træ, sten, døde blade og i musehuller. Dyrene foretrækker rasteområder i levende hegn frem for fx afgræssede områder (Jehle 2000). Dyrene foretrækker ofte områder der i forvejen anvendes af andre salamandre (Czeloth 1931) og dyrene samles ofte i separate grupper af hanner eller hunner (Jehle 2000). (kilde: https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Videnskabelige_rapporter_500-599/SR520.pdf)

Specifikt om Stor vandsalamander skriver bygherre, at stor vandsalamander er sjælden i Vestjylland og foretrækker lysåbne, rene vandhuller som ynglested. Den forventes derfor ikke at forekomme ved mesterne i dette projekt. Der er ingen kendte registreringer i projektområdet.

Mast 27 er placeret inden for et areal der er registreret som § 3 moseareal og med en afstand til en §3 sø på ca. 4-5 meter. Mosen nær § 3 vandhullet kunne eventuelt være fugtigt i sådan en grad, at stor vandsalamander ville finde den attraktiv. Den § 3 beskyttede sø er tilgroet, hvilket ikke er en hindring for stor vandsalamander, hvis bare solen kan tilgå næsten hele vandoverfladen. Via skråfoto, kan SGAV konstatere, at den § 3 beskyttede sø er tilgroet i en sådan grad, så kravet om at der kan være sol på næsten hele overfladen ikke kan opfyldes.

Syd/øst (ca. 235 meter) for mast nr. 27 ligger der en §3 beskyttet sø, som umiddelbart har bedre levevilkår for en stor vandsalamander. Trods den passende afstand for en stor vandsalamander at kunne vandre, så er der via SagsGis ikke nogle egnede spredningskorridorer, med forbindelse til de to § 3 arealer omkring mast 27. SGAV har via arter.dk undersøgt området omkring mast 27 for stor vandsalamander

og der var ingen registreringer. Desuden var der omkring mast 27 ikke registreret andre Bilag IV arter i øvrigt.

SGAV kan med stor sandsynlighed konkludere, at stor vandsalamander ikke er at finde i området ved og omkring mast 27.

Nord/vest for mast 39 er der i en afstand af ca. 26 meter en lavning med mulighed for en solbeskinnet overflade, idet der ikke er bevoksning omkring lavningen. Vest for lavningen er der eventuel gode skjulesteder for stor vandsalamander og i en passende afstand fra lavningen. En eventuel spredningskorridor er dog mere vanskelig at finde i forbindelse med lavningen. SGAV kan jf. arter.dk konkludere, at der ikke er registreret fund af stor vandsalamander i området omkring mast nr. 39. Desuden var der omkring mast 39 ikke registreret andre Bilag IV arter i øvrigt,

SGAV kan med stor sandsynlighed konkludere, at stor vandsalamander ikke er at finde i området ved og omkring mast 39.

Mast nr. 55 er placeret på et engareal der er beskyttet af § 3 i naturbeskyttelsesloven. Engen støder op til en § 3 beskyttet mose som ligger i forbindelse med en § 3 beskyttet sø. Søen er placeret ca. 100 meter øst fra arbejdsarealet omkring masten. Søen kan vurderes som egnet, men det omkringliggende område vurderes ikke egnet for stor vandsalamander, og dermed opfylder området ikke stor vandsalamanders krav som raste og yngleområde. Bygherre anvender ikke paddehegn ved denne mast.

SGAV har jf. arter.dk ikke fundet registrering af stor vandsalamander ved og i området ved mast nr. 55. SGAV vurderer ikke at arten er i området, på baggrund af at området ikke opfylder stor vandsalamanders krav og at der ikke er registreringer.

SGAV kan med stor sandsynlighed konkludere, at stor vandsalamander ikke er at finde i området ved og omkring mast 55.

Ved mast 58 er der en lavning, hvor overfladen er så stor og åben, at der er mulighed for at størstedelen af den kan være solbeskinnet. Ca. 10 meter nord for masten og ca. 25 meter nord for lavningen er der et spinkelt levende hegn, som evt. kunne fungere som spredningskorridor til et areal med skovbevoksning nord for masten. Udover at være en lavning med ferskvand, er der ingen af de andre forhold der gør sig gældende (bevoksning og skovområde som spredningskorridor, gode skjulesteder med grene og bevoksning eller på anden vis bevoksning. Bygherre anvender ikke paddehegn ved denne mast i forbindelse med deres anlægsarbejde.

SGAV kan jf. arter.dk konkludere, at der ikke er nogen registreringer af stor vandsalamander. Ud fra GIS filer kan det ses, at arbejdsarealet ikke placeres ind over det levende hegn, hvor stor vandsalamander, hvis den er i området, ville befinde sig i vintermånederne.

SGAV kan med stor sandsynlighed konkludere, at stor vandsalamander ikke påvirkes i forbindelse med anlægsarbejdet ved mast 58.

Mast nr. 61 er placeret tæt på et levende hegn. Det levende hegn kunne eventuelt være en spredningskorridor (bevoksning og skovområde) til det nordliggende § 3 beskyttede engareal som indeholder § 3 beskyttede søer. Bygherre har oplyst at de anvender paddehegn ved denne mast. Anlægsarbejdet foregår i vintermånederne, hvor stor vandsalamander kan raste i det levende hegn, men da paddehegn sættes op forud for anlægsarbejdet, kan det udelukkes at anlægsarbejdet påvirker stor vandsalamander i væsentlig grad.

SGAV kan med stor sandsynlighed konkludere, at stor vandsalamander ikke påvirkes i forbindelse med anlægsarbejdet ved mast nr. 61.

Ved mast 62 hvor de samme forhold som beskrevet ved mast nr. 61 gør sig gældende (bortset fra at mast nr. 62 ligger nord for det § 3 beskyttede engareal indeholdende de §3 beskyttede søer. Bygherre oplyser, at også her anvender paddehegn som sættes op forud for anlægsarbejdets påbegyndelse i vintermånederne.

SGAV kan med stor sandsynlighed konkludere, at stor vandsalamander ikke påvirkes i forbindelse med anlægsarbejdet ved mast nr. 62.

Arbejdsarealet ved mast nr. 69 ligger kun ca. 35 meter fra en § 3 beskyttet sø, hvor flere af betingelserne for stor vandsalamander kan være opfyldt. Imellem mastens arbejdsareal og søen er der dog en lidt større vej og på baggrund af den, kan det med stor sandsynlighed udelukkes, at stor vandsalamander vil bevæge sig i retningen af mast nr. 69 med det tilhørende arbejdsareal.

SGAV kan med stor sandsynlighed konkludere, at stor vandsalamander ikke påvirkes i forbindelse med anlægsarbejdet ved mast nr. 69.

Mast nr. 70 med tilhørende arbejdsareal ligger ca. 35 meter vest for en §3 beskyttet sø. Søen har en åben vandoverflade og med den omkringliggende tætte bevoksning, kan den muligvis opfylde kravene for stor vandsalamanders tilstedeværelse. Bygherre oplyser, at der i forbindelse med anlægsarbejdet ved mast nr. 70 anvendes paddehegn som opsættes forud for anlægsarbejdets påbegyndelse.

SGAV kan derfor med stor sandsynlighed konkludere, at stor vandsalamander ikke påvirkes i forbindelse med anlægsarbejdet ved mast nr. 70.

Mast nr. 74 samt tilhørende arbejdsareal ligger imellem en eventuel spredningskorridor (ca. 20 meter mod vest) og en § 3 beskyttet mindre sø samt en større lavning, også omkranset af eventuelle spredningskorridorer.

Da flere af forholdene for stor vandsalamander er opfyldt, oplyser bygherre, at de anvender paddehegn, som sættes op forud for anlægsarbejdets igangsættelse.

SGAV kan derfor med stor sandsynlighed konkludere, at stor vandsalamander ikke påvirkes i forbindelse med anlægsarbejdet ved mast nr. 74.

6.2.4 Spidssnudet frø

Om spidssnudet frø oplyser bygherre at der er registreret fund af spidssnudet frø ved luftledningens krydsning af Esbjergmotorvejen i udkanten af Esbjerg by ca. 500 m vest for linjeføringen. Nordvest for Esbjerg lufthavn ca. 700 m vest for anlægget er der registreret fund af spidssnudet frø. Tilsvarende fund i området NV for mast 57 og mellem 61/62.

Bygherre oplyser desuden at ved mast 31 er der registreret spidssnudet frø ca. 700 meter mod vest. Der er ingen ledelinjer mod masten. Bygherre vurderer at paddehegn ikke her er nødvendig.

Bygherre oplyser desuden at ved engen/søerne mod nord for mast nr. 61 har kommunen oplyst, at der er fundet spidssnudet frø. Området fungerer både som yngle- og rasteområde og der er 3 andre ledelinjer fra dette område. Bygherre vurderer, at da projektområdet kun er 15+ meter fra levestedet, kan paddehegn potentielt vandre ned mod masten. Det vurderes derfor ud fra et forsigtighedsprincip, at opsætte paddehegn, forud for anlægsarbejdets påbegyndelse. Paddehegnet vil ikke spærre for eventuel ledelinje, da det vurderes at der nemt kan vandles uden om.

Bygherre vurderer at der ved engen/søerne mod syd ved mast 62, er der jf. kommunen registreret spidssnudet frø. Da arbejdsarealet her kun er 100 meter fra levestedet, er der stor sandsynlighed for, at pad-

derne kan vandre op mod masten langs det grønne område. Det vurderes derfor ud fra et forsigtighedsprincip, at det er nødvendigt at opsætte paddehegn uden om arbejdsarealet ved mast nr. 62 forud for anlægsarbejdets påbegyndelse.

Til ovenstående kan SGAV tilføje, at Spidssnudet frø er almindelig og udbredt, men i store dele af landet, herunder blandt andet Østjylland er den gået voldsomt tilbage og er blevet en sjælden, truet art. Spidssnudet frø er mere end andre arter af brune frøer, afhængige af sammenhængende naturområder hvor der er god kontakt imellem nærliggende yngleområder. Den forekommer især i udstrakte eng- og moseområder. Spidssnudet frø yngler i mange slags vådområder lige fra ganske små vandhuller til bredden af store søer og fra helt overskyggede ellesumpe til fuldstændig lysåbne vandhuller. De mest typiske ynglesteder er lavvandede vandhuller på afgræssede enge og i moser. Det er ingen hindring, at vandhullet tørre ud hen på sommeren, hvis blot det holder vand frem til ca. 1. juli. Arten kan godt yngle i lettere brakt vand på strandenge. Hannerne er tilstede i ynglevandhullerne, hvor hunnerne tiltrækkes af hanneres kvækken. Klækningen af æg sker typisk i april. De nyforvandlede frøer opholder sig relativt længe nær vandhullet, det vil sige de vandre langsommere væk fra vandhullet end andre brune frøer. Det er derfor vigtigt for en god ynglesucces, at der er egnede fourageringsområder tæt ved vandhullet; det krav er bedst opfyldt i moser og enge.

I øvrigt trives spidssnudet frø bedst, hvor der er sammenhængende naturområder, sådan at de kan bevæge sig igennem egnet vegetation fra det ene sted til det andet. Foruden enge og moser kan det bl.a. være fugtige heder, heder, strandenge, græsmarker eller fugtige løvskove, og ældre naturskovsagtige, fugtige, lysåbne nåleskove.

I løbet af oktober opsøger frøerne deres overvintringssteder. De vandrer i retning af ynglevandhullet. Nogle få frøer overvintrer i vandhullet; men langt de fleste overvintrer på land. Det er almindeligt at de simpelthen graver sig ned i jorden eller i eksisterende hulrum, hvor de ligger i fx 20-40 cm dybde. Det kan ofte være midt på en relativt tør bakkeskråning, eventuelt på en dyrket mark.

Vandringsområder kan heller ikke specificeres til naturtyper. Det væsentlige er at der ikke forekommer barrierer (som veje, store bygninger, større vandløb mm.) der forhindrer vandringen. Frøernes aktionsradius omkring ynglevandhullet er få meter hos mange individer, men op til lidt over 1 km hos andre individer.

SGAV har via SAGSGIS og arter.dk gennemgået potentielle egnede levesteder for spidssnudet frø. Ved fund af eventuelle levesteder, har SGAV lavet en vurdering ud fra oversigtskort sammenholdt med bygherres oplysninger.

Registreringen af Spidssnudet frø, ca. 500 vest for luftanlæggets krydsning af Esbjergmotorvejen (mellem mast nr. 14 og 15) ligger inden for artens aktivitetsradius. Mast nr. 14 ligger inden for arealet af Kraglund Haveforening og er placeret i et naturområde med bevoksning. Naturområdet har ikke nogen egnede yngleområder som nævnt tidligere. Desuden er arealet hvor der er registeret fund af spidssnudet frø og til projektets arbejdsareal ved mast nr. 14, delt af "Nordskrænten" som er en landevej. Selvom registreringen af spidssnudet frø er inden for artens aktionsradius, vurderer SGAV, at vejen er en naturlig barriere for den spidssnudet frø og at den ikke vil bevæge sig i retning af mast nr. 14 idet der ikke er egnede vandhuller at søge imod. På projektets arbejdsarealer mellem mast nr. 14 og 15 (krydsning af Esbjerg motorvejen) er der jf. SAGSGIS ikke sammenhængende naturområder med god kontakt til yngleområder, hvorfor SGAV vurderer, at der mellem mast nr. 14 og 15 ikke er egnede habitater for spidssnudet frø i eller nær projektområdet.

6.2.5 Løgfrø

Om løgfrøen oplyser bygherre specifikt, at der ikke er nogen registreringer af løgfrø i undersøgelsesområdet og dens foretrukne levesteder i Sydjylland er primært fra Ribe og syd på. Den foretrækker lysåbne

vandhuller og ingen af masterne ligger nær disse egnede yngleområder. Alle søer der ligger i eller nær projektområdet er enten placeret i områder med lerjord eller så tilgroede at de ikke vurderes at være levested for løgfrø. Dette understøttes også af konklusionen for løgfrø i miljøvurderingen for 400 kV-Vestkysten der dækker en stor del af dette projektområde.

SGAV kan tilføje, at Løgfrøen er knyttet til lysåbne naturtyper og det åbne land, hvor arten fouragerer og raster, herunder på dyrkede marker. Om dagen graver de sig ned i løst sand eller muld (ofte lige under jordoverfladen og sjældent dybere end 25 cm under terræn). Løgfrøen vandrer til ynglestederne fra sidste halvdel af marts til lidt ind i maj, på lune regnfulde nætter, hvor de yngler i april-juni. Ynglestederne ligger typisk i en afstand på mindre end 300 meter til de lysåbne arealer. Løgfrø kræver fiske- og krebsfrie, lysåbne vandhuller med god vandkvalitet for at kunne opnå succesfuld reproduktion. Ynglesucces forudsætter at der er lavvandede, lysåbne områder, alternativt lidt dybere vandhuller med udbredte forekomster af især butbladets vandaks og typisk svømmende vandaks i vandhullets dybere del. Løgfrø går i dvale fra november til slutningen af marts måned, hvor arten overvintrer nedgravet typisk i en dybde på mellem 0,6-1,5 meter i løs sandet jord, beskyttet mod frost. Den jævnlige mekaniske jordbearbejdning på marker i omdrift kan medføre løst sandet jord, som løgfrøen foretrækker at raste- og fouragere i.

JF. GIS filerne tilhørende "400 kV- Vestkysten" dækker undersøgelsesområdet fra "Vestkysten" masterne nr. 49-75 i indeværende projekt (se figur 6.1).



Figur 6.1 Oversigtskort over 3 km bufferzone fra projektet "400kV Vestkysten". Bufferzonen er grønt skraveret. Til venstre ses hele linjeføringen for luftledningsanlægget mellem højspændingsstationerne Lykkegård og Karlsgårde. Til højre ses et udsnit af linjeføringen, hvor det ses at nogle af masterne (mast nr. 49 til mast nr. 75) er inden for bufferzonen der er besigtiget i 2021.

Resultaterne fra besigtigelse og feltundersøgelser af dette undersøgelsesområde ved 400kV Vestkysten er fra 2021. SGAV accepterer bygherres vurdering af, at der ikke findes løgfrø inden for det område der er dækket af undersøgelsesområdet tilhørende Vestkyst projektet, da informationerne og resultaterne er under 5 år gamle og derfor med stor sandsynlighed er tidssvarende.

6.2.6 Odder

Odderen lever i nærheden af såvel salte som ferske, våde naturområder. Store rørskovsområder er især velegnede, da odderen ynder uforstyrrede områder. Odderen er solitær og hævder meget store territorier og tætheden af oddere er derfor ikke særlig stor. Odderen er nataktiv og opholder sig om dagen i sit bo i brinken. Buske og træer med store rødder eller andet langs brinken, der kan give ly og mulighed for at lave et bo er essentielt for odderens valg af området som natlogi, foruden en vis grad af uforstyrrethed.⁶

Der er registreret fund af spor efter odder ved luftledningens krydsning af Alslev Å ca. 200 m øst for linjeføringen samt nær Skonager Lilleå ved Næsbjerg.

Da odder har en stor aktionsradius, er projektområdet ligeledes gennemgået på luftfoto og skråfoto for egnede levesteder i en afstand af 100 m op- og nedstrøms, hvor luftledningerne krydser Alslev Å. Ved gennemgang af luftfoto kigges efter sammenhængende naturområder og ældre skovbevoksning i tilknytning til vandløb og vådområder, som linjeføringen krydser.

Der er ikke fundet nogen egnede levesteder. Projektet vurderes derfor ikke at påvirke odderen, dens yngle- eller rasteområde eller områdets økologiske funktion.

Anlægsarbejdet udføres i dagtimerne, mens odderen primært er nataktiv. Der er ikke fundet odder i området. SGAV vurderer derfor, at projektet ikke kan påvirke individer af odderen, dens yngle- eller rasteområde eller områdets økologiske funktion.

Til bygherres oplysninger om odderen, kan SGAV tilføje at, odderen lever i tilknytning til vandområder, og findes i såvel stillestående som i ridende vand. Arten kan findes i både saltvand og ferskvand, og foretrækker især uforstyrrede vandløb, søer, moser og fjord-områder, med gode skjulesteder i form af tæt vegetation. Odderen kan raste mange steder langs vandløb og søer men foretrækker områder med lav menneskelig aktivitet. De er solitære og pladskrævende, hvorfor tætheden af oddere kan være begrænset. De er nataktive og opholder sig om dagen i en hule i brinken, under buske eller under træeroder.

Nord for mast nr. 75 ved Karlsgårde Sø er der registreringer af odder. Ved mast 75 er det kun luftledninger der tages ned.

SGAV er enig i bygherres vurdering af, at projektet ikke påvirker odderen, dens yngle- og rasteområder eller områdets økologiske funktion eller vil medføre forsætligt indviddrab. Dette begrundes med at odderen har en stor aktionsradius, er mobil og da anlægsarbejdet udføres i dagtimerne. Derudover er der via luftfoto kigget efter sammenhængende naturområder og ældre skovbevoksning i tilknytning til vandløb og vådområder som linjeføringen krydser og der er ikke fundet egnede levesteder.

6.2.7 Markfirben

Markfirben lever på varme og tørre, solrige lokaliteter f.eks. overdrev og hede, sydvendte bane- og vej-skråninger eller jord- og stendiger, hvor der er et rigt insektliv. De er afhængige af varme, veldræned og løse jordtyper typisk med sand og grus for, at æggene kan udklække. Markfirben vandrer typisk kun over korte afstande og langs ledelinjer f.eks. læhegn eller grønne korridorer udenom intensivt drevet landbrugsjord.⁵

Der er ikke registreret markfirben i eller i nærheden af projektområdet.

⁶ Bjarne Søgård, 1996, Forvaltningsplan for odder (*Lutra lutra*) i Danmark, Skov- og Naturstyrelsen.

Projektområdet er gennemgået på luftfoto, skråfoto, jordartskort og højdekurver for egnede levesteder. Der er kigget efter forekomst af mulige levesteder og ledelinjer for markfirben 100 m på hver side af linjeføringen:

- Sydvendte jernbane- og vejskråninger
- Overdrev og heder
- Klitter, kyster og strandenge
- Sandede områder såsom råstofgrave
- Diger med sydvendt skråning

Ved kortgennemgang er der ikke fundet lokaliteter der opfylder kriterierne for yngle- eller rasteområder. Projektet vurderes derfor ikke at påvirke markfirbens yngle- eller rasteområde eller et områdes økologiske funktion.

Til bygherres oplysninger om markfirben, kan SGAV tilføje, at Markfirbens overordnede ynglehabitater og rasteområder er; 2120 Hvid klit (vigtigste habitat langs den jyske vestkyst), 2130 *Grå/grøn klit, 2140 *Klithede, 2180 Skovklit, 2250 Enebærklit, 2310 Visse-indlandsklit, 2320 Revling- indlandsklit, 2330 Græs-indlandsklit, 4030 Tør hede, 5130 Enebærkrat, 6120 Figur 5. Markfirben ynglehabitat i hvid klit, Gammel Lilleør, Jylland. 41 Tørt kalksandsoverdrev, 6210 Kalkoverdrev og 6230 Surt overdrev.

Derudover benytter arten i høj grad menneskeskabte habitater som vejrabatter, vejskråninger, jernbaneanlæg, råstofgrave, samt sten- og jorddiger. Men man kan også finde markfirben på braklagte marker, byggegrunde, industriarealer o.l., hvis disse områder indeholder de nødvendige landskabelige kerneelementer og ligger op til andre markfirben habitater⁷. Der er ingen af disse områder registreret inden for projektområdet.

Hvor luftledningsanlægget krydser jernbanen (mellem mast nr. 2 og 3) samt på tilhørende arbejdsarealer eller i nærhed af, er der ikke nogen registreringer af markfirben jf. arter.dk. Da masterne nr. 2 og 3 står henholdsvis ca. 150 og ca. 50 meter fra jernbanen, bliver arbejdsarealerne kun brugt til håndtering af luftledningerne (der skal ikke ligges en mast ned ved jernbanen) og derved påvirkes arealerne omkring jernbanen ikke væsentligt.

Udover ovenstående er SGAV enig i bygherres vurdering af, at projektet ikke påvirker markfirben, dens yngle- og rasteområder eller områdets økologiske funktion.

6.3 SGAV's vurdering af Bilag IV

SGAV har hverken kendskab til eller forventning om tilstedeværelse af yderligere bilag IV-arter som vil kunne blive påvirket væsentligt af projektet. Projektet indebærer ikke ændring af søer, vandhuller eller beskyttede sten- og jorddiger, fældning af gamle træer og levende hegn eller nedrivning af gamle bygninger m.m., som ville kunne fungere som yngle- eller rasteområde for flagermus, markfirben, padde eller øvrige bilag IV-arter. Ligeledes medfører projektet ikke andre væsentlige påvirkninger uden for projektområdet. SGAV vurderer, at projektet ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil medføre væsentlige negative påvirkninger på bilag IV-arter, da projektet ikke medfører forsætligt drab af individer og heller ikke beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder for arterne i deres naturlige udbredelsesområder i og nær projektområdet.

⁷ Kilde: Bilag IV håndbogen

6.4 § 3 beskyttet natur (naturbeskyttelsesloven)

De nærmeste naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 er eng og mosearealer. Der er fem master som er placeret i §3 beskyttede arealer og de beskrives og vurderes herunder. Resten af masterne står i en afstand af §3 arealer så disse ikke påvirkes i forbindelse med demontering af luftledningsanlægget.

6.4.1 Påvirkninger fra anlægsarbejdet

I forbindelse med anlægsarbejdet oplyser bygherre, at der kan komme påvirkning i form af kortvarig støj og kørsel, fjernelse af fundament samt eventuel mobilisering af forurenede jord omkring fundamentene de steder hvor fundamentene fjernes.

Energinet oplyser at det er Esbjerg kommune der tager stilling til eventuel dispensation til at demonteringsarbejdet i § 3 arealet og i forhold til om fundamentet skal blive stående eller det skal fjernes. Bygherre har været i kontakt med Esbjerg Kommune og oplyser at kommunen er indstillet på at give dispensation til anlægsarbejde i § 3 beskyttede områder.

I dette projekt er der 5 master (27, 44, 55, 56 og 60) der er placeret inden for arealer der er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens §3. Masterne vil blive beskrevet og vurderet herunder.

6.4.2 Mast nr. 27

Bygherre har været i kontakt med Esbjerg kommune, som oplyser at mosen ved mast nr. 27 ikke har særlig naturværdi. Kommunen har givet tilsagn om dispensationsmuligheder for at grave fundamentet op.

Luftledningerne tages ned som beskrevet i afsnit 2.1. Bygherre har vurderet, at der er mindst gene ved at ligge masten ned uden for det beskyttede område i sydgående retning.

I samråd med kommunen, er det besluttet at fjerne fundamentet og bygherre har oplyst at kommunen er indstillet på at give dispensation til anlægsarbejde i §3 arealet.

Der udlægges køreplader hvis det bliver nødvendigt. Hvis der udlægges køreplader bliver de ved endt demontering af luftledninger og mast fejlet for metalafskalninger fra masten. Metalafskalningerne bliver samlet op i en spand og afleveret som bygge- og anlægsaffald. Energinet vurderer at påvirkningen på det § 3 beskyttede moseareal og sø ikke er væsentligt.

Forudsat at der kan gives dispensation til anlægsarbejdet i § 3 området er SGAV enig på det foreliggende grundlag.

I dette projekt er der ingen driftsfase, da projektet kun omfatter demontering af luftledningsanlægget og der derved ikke er efterfølgende drift.

6.4.3 Mast nr. 44

Mast nr. 44 står i et § 3 beskyttet engareal. Bygherre oplyser, at der i tilgangen til mast nr. 44 køres ind fra nord, hvor masten er placeret ca. 20 meter inde på engarealet. Der anvendes køreplader for et begrænset strukturskader og bygherre vurderer at engen er tør nok til at bære kørepladerne. Bygherre vurderer, at det § 3 beskyttede engareal ikke påvirkes væsentligt i forbindelse med demontering af mast og fundament idet at engarealet er forholdsvis tørt og at det ikke er egnet som levested for bilag VI-arter.

I samråd med kommunen, er det besluttet at fjerne fundamentet og bygherre har oplyst at kommunen er indstillet på at give dispensation til anlægsarbejde i §3 arealet.

På baggrund af ovenstående samt bygherres tilgang til håndtering af forurenede jord omkring fundament og eventuelt tørholdelse af fundamentsgraven ved behov, er SGAV på det foreliggende grundlag enig.

6.4.4 Mast nr. 55

Mast nr. 55 står i et § 3 beskyttet engareal. Engarealet ligger i tilknytning til et § 3 moseareal. Bygherre oplyser, at der lægges køreplader de 30 meter ind til masten fra nordsiden. Masten lægges ned i samme retning, det vil sige oven på kørepladerne. Bygherre har været i dialog med Esbjerg kommune som vurderer at mast og fundament ikke står i et overvintringssted for padder og det anbefales at fjerne fundamentet. Kommunen er indstillet på at give dispensation til anlægsarbejde i §3 området.

Der er ikke noget arbejdsområde syd for mast nr. 55, da klipning af luftledningerne foregår manuelt og arealet tilgås derfor også manuelt. Bygherre vurderer at fjernelse af mast og fundament ikke påvirker det § 3 beskyttede engareal.

SGAV er på det foreliggende grundlag enig.

6.4.5 Mast nr. 56

Mast nr. 56 står i et § 3 beskyttet engareal. I samme område ligger der et § 3 beskyttet moseareal. Masten er placeret i engarealet. Fra vest ligges og ind over engarealet ligges der køreplader i en afstand af ca. 30 meter. Masten demonteres og ligges i samme retning, det vil sige oven på kørepladerne. Varde Kommune og Energinet vurderer, at området hvor masten er placeret er tilstrækkeligt tørt så det kan bære kørepladerne. Køreplader der anvendes som køreveje ligges uden for § 3 arealerne.

I samråd med kommunen, er det besluttet at fjerne fundamentet og bygherre har oplyst at kommunen er indstillet på at give dispensation til anlægsarbejde i §3 arealet.

På baggrund af ovenstående samt bygherres tilgang til håndtering af forurenede jord omkring fundament og eventuelt tørholdelse af fundamentsgraven ved behov, er SGAV på det foreliggende grundlag enig.

6.4.6 Mast nr. 60

Mast nr. 60 står i et § 3 beskyttet moseareal. Bygherre oplyser, at Varde Kommune er indstillet på at give dispensation til anlægsarbejdet i det beskyttede areal. Energinet oplyser, at masten tilgås på køreplader fra den østlige side af mosearealet, hvor masten trækkes over efter demontering. Energinet vurderer, at påvirkningen af § 3 mosearealet ikke er væsentlig. Fundamentet bliver fjernet efter Varde Kommunes ønske og naturvurdering af mosen. Mosen er tilgroet og uden større naturværdi. Masten står i yderkanten og påvirker derfor mosen i begrænset omfang.

I samråd med kommunen, er det besluttet at fjerne fundamentet og bygherre har oplyst at kommunen er indstillet på at give dispensation til anlægsarbejde i §3 arealet.

SGAV er på det foreliggende grundlag enig.

6.5 Samlet vurdering

SGAV vurderer på det foreliggende grundlag, at projektets anlægs- og driftsfase ikke vil medføre væsentlige negative påvirkninger af naturområderne omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Miljøstyrelsen vurderer, at der ikke er risiko for permanente tilstandsændringer eller udledning af forurenende stoffer til nærliggende § 3 beskyttede naturtyper. Projektets medfører ikke emissioner eller risiko for udledning af vand til nærliggende § 3 beskyttede naturtyper og vandløb. Projektet vurderes heller ikke at forhindre passage for fauna til nærliggende naturområder.

7 Støv, støj og vibrationer, lys, luft og lugt

Bygherre oplyser, at anlægsperioden for demontering af luftledningsanlægget vil have en varighed på ca. 4 måneder (oktober 2025 til januar 2026).

Anlægsarbejdet følger Esbjerg og Varde Kommunes forskrifter⁸ for støjende og støvende aktiviteter, herunder at alle støjende aktiviteter, inkl. kørsel, kun må foregå på hverdage fra mandag-fredag mellem kl. 7-18 og lørdage mellem kl. 7-14.

Ved eventuelle uheld kan der være arbejde uden for normal arbejdstid for at afbøde eventuelle skader fra uheldet.

7.1 Støvgener

Bygherre vurderer, at der vil være en minimal risiko for støvende aktiviteter i forbindelse med fjernelse af luftledningsanlægget, medmindre der graves i særligt tørre perioder. Fjernelse af fundamentet er den mest støvende aktivitet som foretages i fundamentshullet (under terræn) og derved mindskes støvgenerne. Støvgener kan afhjælpes ved hjælp af vanding i særligt tørre perioder.

Det er SGAV's vurdering, at eventuelle støvgener forbundet med projektet vil være meget lokale og af midlertidig karakter ved den enkelte lokation, hvorfor det ikke vurderes at medføre væsentlige støvgener for omkringboende.

7.2 Støj og vibrationer fra demontering af luftledningsanlæg

Bygherre oplyser, at demonteringsarbejdet med nedbrydning af mastefundamenter er den mest støjende aktivitet i forbindelse med demontering af luftledningsanlæg. Nedbrydningen af mastefundamentet udføres med borehammer og over 1-2 dage pr. mast. Bygherre har erfaret at det tager ca. 2 timer at nedbryde et mastefundament til 1,2 meters dybde og længere tid, hvis hele fundamentet skal fjernes. Bygherre oplyser, at demontering af mastefundamenter foregår inden for almindelig arbejdstid og de vejledende støjgrænser kan og vil blive overholdt. Ved eventuelt behov for arbejde ud over almindelig arbejdstid, forudsættes det, at der kan gives dispensation fra Esbjerg og Varde Kommune.

Bygherre oplyser, at luftledningerne over jernbanen vil skulle fjernes om natten på grund af togsikkerheden, men det er ikke støjende arbejde.

Til arbejdet med transport af mastedele og fundamenter væk fra arealerne og ophugning af fundamenterne vil der blive anvendt følgende entreprenørmaskiner; manskabslift, almindelige lastbiler med containere, minigraver med trykluftshammer, lastbil med kran, opspolingsmaskiner, traktor og truck

7.3 Samlet vurdering af påvirkning fra støj og vibrationer

Bygherre oplyser at der forventeligt kan nedtages 7 master på en uge. Tilstedeværelsen ved hver mast vil samlet være 2-4 uger. Arbejdet med fjernelse af fundamentet forventes samlet set at tage nogle timer fordelt over 1-2 dage pr. fundament. Støjniveauet vil svare til almindeligt anlægsarbejde, være lokalt samt foregå inden for normal arbejdstid. SGAV vurderer, at der ikke er tale om en væsentlig støj- eller vibrationspåvirkning for omkringboende grundet anlægsarbejdets omfang og korte varighed ved den enkelte lokation.

⁸ Varde kommunes forskrifter for støjende og støvende aktiviteter: [sagsnr18-832 doknr10802-18 v2 forskrift for midlertidig bygge- og anlægs.pdf](#)
Esbjerg Kommunes forskrifter for støjende og støvende aktiviteter: <https://www.esbjerg.dk/erhverv/affald-energi-og-miljoe/bygge-og-anlaegsaffald/stoejende-og-stoevende-aktiviteter>

7.4 Lysgener

Bygherre oplyser, at da projektet forventes gennemført i efterår- og vintermåneder, kan der i de tidlige morgentimer eller sene eftermiddagstimer være behov for anvendelse af lys. Lyset er primært fra maskinernes egen belysning, men der kan også opsættes små mobile lysmaster ved uforudsete forhold. Bygherre har oplyst, at arbejdslyset placeres således, at lyset ikke generer omgivelserne unødigt.

SGAV vurderer, at projektet ikke vil medføre væsentlige lysgener for omgivelserne i forbindelse med fjernelse af luftledningsanlægget, idet eventuelle nødvendige lyskilder placeres således, at lyset ikke generer omgivelserne unødigt.

7.5 Luft- og lugtgener

Der vil hverken være luft- eller lugtgener forbundet med fjernelse af luftledningsanlægget. I forbindelse med anvendelse af entreprenørmaskiner er der emission af udstødningsskasser, som potentielt kan resultere i luft- og lugtgener for omgivelserne. Bygherre oplyser, at der i forbindelse med dette projekt ikke forventes nogle luft og lugtgener.

SGAV vurderer, at emissionerne sker i et begrænset omfang i et område med gode spredningsforhold og er af midlertidig karakter, hvorfor projektet ikke vurderes at give anledning til væsentlige luft- eller lugtgener for omkringboende.

7.6 Samlet vurdering

SGAV vurderer, at projektet samlet set ikke vil medføre væsentlige negative påvirkninger fra støv, støj, vibrationer, lys, luft eller lugt i forbindelse med fjernelse af luftledningsanlægget. Eventuelle gener forbundet med projektet vil være af kortvarig karakter og ikke væsentlige for nærområdet.

8 Ressourcer, affald og spildevand

Fjernelse af luftledningsanlægget genererer ikke et flow af råstoffer, produkter eller forbrug af vand. Alt affald der genereres i forbindelse med fjernelse af luftledningsanlægget håndteres efter gældende lovgivning. I forbindelse med projektets aktiviteter er der ingen restprodukter, der frigives til miljøet.

8.1 Ressourcer

Der anvendes ikke ressourcer i forbindelse med fjernelse af luftledningsanlægget.

8.2 Affald og spildevand

Bygherre oplyser, at de el-tekniske komponenter, faseleder, jordleder og isolatorer tages ned og køres til genanvendelse eller deponi.

Masterne, jordtråd og isolatorer består af stål mens lederne består af aluminium. Bærerisolator består af glasfiber og silikonegummi. Fundamentene består af armeret beton. En oversigt over mængderne af de forskellige materialer, der fjernes ved demontering af luftledningsforbindelsen fremgår af tabel 8.1

Komponent	Materiale	Mængder pr. mast	Mængder i alt (74 master)
Fundament	Jernbeton	Ca. 20 m ³	1480 m ³
Mast	Galvaniseret stål	7 ton	518 ton
Tråd (faseledere + jordledere)	Aluminium	3 ton	222 ton
	Stål	2,5 ton	185 ton
Isolatorer Komposit	Stål	186 kg	13,8 ton
Bæreisolator (kompositmateriale)	Glasfiber silikonegummi	72 kg	5,3 ton

Tabel 8.1 Anslået mængder for affald der skal håndteres

I en stikprøve analyse af fuger på 10% af mastefundamenterne på strækningen har bygherre konstateret indhold af PAH (Polyaromatiske Kulbrinter) svarende til forurenede affald. Alle fuger bliver derfor fjernet separat fra fundamentet og kørt til godkendt modtageanlæg.

Bygherre oplyser, at alt affald anmeldes efter gældende lovgivning⁹ og i overensstemmelse med Esbjerg og Varde kommunes retningslinjer.

Der er foretaget strikprøveanalyser i jorden omkring mastefundamenterne og bygherre har erfaret at der er forhøjede koncentrationer af zink i jorden. Bygherre oplyser, at de som minimum vil jorden under masterne og 50 cm ud, derfor bliver fjernet ned til en dybde på 30 cm. Jorden vil derefter blive behandlet som affald og kørt på godkendt deponi. Bortskaffelsen af den forurenede jord vil ske efter gældende regler for jordflytning samt i tæt dialog med de berørte kommuner og i henhold til deres retningslinjer.

Skurvognen ved Lykkegård højspændingsstation er tilsluttet offentlig kloak så det sanitære spildevand kan afledes uden at det påvirker omgivelserne.

8.3 Samlet vurdering af påvirkninger fra ressourcer, affald og spildevand

SGAV vurderer på baggrund af bygherres oplysninger, at bortskaffelse af affald kan ske efter gældende regler på området uden væsentlige negative påvirkninger på miljøet. Derudover er der tale om en begrænset mængde spildevand fra skurbyen og mandskabsvogne, som bortskaffes efter gældende regler, hvorfor SGAV vurderer, at projektets spildevand ikke vil medføre væsentlige negative påvirkninger på miljøet.

9 Jordforurening

Højspændingsstation Lykkegårds matrikler 7ge og 7d, Måde, Esbjerg Jorder er af Region Syddanmark V1 kortlagt. Matriklerne er kortlagt på baggrund af en mistanke om mulig forurening. Projektet omfatter ikke gravearbejde på Lykkegård højspændingsstation men kun nedtagning af luftledninger og derved vurdere SGAV, at projektet ikke være med til at mobiliserer den mulige jordforurening yderligere.

Resten af projektområdet (arbejdsarealer og køreveje) ligger uden for kortlagte arealer (V1 og V2), og da projektet fortrinsvis er på landbrugsjord, er projektområdet ikke i berøring med arealer, der er omfattet af områdeklassificering.

Eventuelt forurenede jord omkring fundamenterne (se afsnit 2.1.1.5) håndteres i overensstemmelse med gældende regler for forurenede jord.

⁹ [Affaldsbekendtgørelsens regelsæt](#)

9.1 Samlet vurdering af påvirkning med jordforurening

SGAV vurderer på det foreliggende grundlag, at projektet ikke vil medføre forøget jordforurening eller mobilisering af nuværende jordforurening på en sådan måde, at det potentielt kan påvirke nærliggende jorde. I vurderingen har SGAV lagt vægt på, at eventuelt forurenede jord håndteres og bortskaffes i overensstemmelse med jordflytningsbekendtgørelsen.

10 Kystnærhedszonen

Lykkegård højspændingsstation samt de første 7 master ligger inden for kystnærhedszonen. Kystnærhedszonen er fastlagt i planloven og dækker som udgangspunkt kyststrækningen fra strandkanten og ca. 3 km ind i landet. Kystnærhedszonen skal sikre, at zonen uden for udviklingsområder friholdes for bebyggelse og anlæg, som ikke er afhængig af kystnær placering. Projektet med demontering af luftledningsanlægget samt fjernelse af master og fundamenter er ikke i strid med bestemmelserne for kystnærhedszonen.

11 Oversvømmelsesrisici og lavbundsområder

Masterne nr. 11, 16, 24, 26-31 samt 42 – 45 står alle i områder der jf. planloven er udpeget som områder, der kan blive udsat for oversvømmelse.

Bygherre oplyser, at den væsentligste kilde til jordforurening omkring masten er zink. Zink bindes til jordpartikler og vil derfor ikke være i opløst form. Fundaments arbejdet tager kun få dage og en eventuel oversvømmelse vil ikke medføre spredning af zink. På lang sigt er det en fordel at jorden ved de nævnte master fjernes.

Masterne nr. 23 – 24, 26-27 og 31 er placeret inden for arealer der er udpeget til at kunne genoprettes som vådområder. Demontering af luftledningsanlægget inklusive fjernelse af master og fundamenter med efterfølgende reetablering hindrer ikke fremtidige vådområde- eller lavbundsprojekter i området.

12 Nærmeste fredning

Projektområdet krydser ikke fredede områder. Nærmeste fredede område er fredningen af Alslev Å med tilstødende arealer i Esbjerg og Varde Kommuner som ligger ca. 4000 meter vest for masterne nr. 41-43 i projektområdet. Ifølge fredningskendelsen (nr. 05592.00) er formålet med fredningen af Alslev Å med tilstødende arealer blandt andet, at ændringer af åens naturlige løb og nuværende vandstand ikke må ændres, at der ikke må være foranstaltninger der påvirker den naturlige plantevækst eller ændringer heraf, at der ikke må ske ændringer af terrænformen, at det ikke er tilladt at foretage nogen form for bebyggelse eller etablering af hegn.

SGAV vurderer, at projektet ikke er i strid med fredningens formål eller i øvrigt påvirke det fredede område på baggrund af projektets karakter og afstanden hertil.

13 Reservater og naturparker

Projektarealet kommer ikke i berøring med arealer udpeget til energiparker eller nogen natur- og vildt reservater. Projektet med fjernelse af luftledningsanlægget er ikke i strid med eller til hindre for eventuel etablering af reservater, naturparker eller lignende områder til beskyttelse af natur og biodiversitet. SGAV har ikke kendskab til faktiske planer herom inden for projektområdet.

14 Bygge- og beskyttelseslinjer samt råstofgraveområder

Projektområdet er flere steder omfattet af naturbeskyttelseslovens skovbyggelinjer. Skovbyggelinjernes formål er at sikre det frie udsyn til skoven og skovbrynet og at bevare skovbrynene som værdifulde levesteder for plante- og dyreliv. SGAV vurderer ikke, at projektets aktiviteter er i strid med skovbyggelinjernes formål, da der er tale om fjernelse af luftledninger og master.

Projektområdet kommer ikke i berøring med kirkebyggelinjer eller fredede arealer for fortidsminder.

Naturbeskyttelseslovens bestemmelser om beskyttelseslinjer omkring åer skal sikre at de nærmeste omgivelser omkring åerne friholdes for bebyggelse og andre væsentlige landskabelige indgreb. Masterne nr. 43 og 71 står inden for et område omfattet af åbeskyttelseslinjer. SGAV vurderer, at fjernelse af luftledningsanlægget ikke er i strid med åbeskyttelseslinjerne idet at luftledningsanlægget fjernes og efter fjernelse af fundamenterne reetableres terrænet, hvorfor der ikke efterlades synlige landskabelige indgreb.

Luftledningerne krydser beskyttede sten- og jorddige mellem mast nr. 29 og 30 (Beskyttet dige id: BD.030.978), mast nr. 40 og 41 (Beskyttet dige id: BD.030.929), samt mellem masterne nr. 71 og 73 (Beskyttet dige id: BD.031.436). Idet bygherre har beskrevet, at nedtagning af luftledningerne gøres ved at fire ledningerne ned, klippe dem, så de ikke trækkes hen over beskyttede sten- og jorddiger (eller andet sårbart) og at master ligges ned på ikke sårbare arealer, vurderer SGAV at projektets aktiviteter ikke påvirker de beskyttede sten- og jorddiger væsentligt.

Projektet kommer i berøring med to områder der, af Region Syddanmark er kortlagt som råstofinteresseområde. Det ene område er; råstofinteresseområde "Vester Nebel" hvor det er mast nr. 34-38 der er placeret inden for arealet og råstofinteresseområde "Næsbjerg", hvor det er mast 59-64 der er placeret inden for arealet. Begge råstofinteresseområder indeholder ler. Et råstofinteresseområde er et område, hvor regionsrådet har en interesse om eventuel fremtidig råstofindvinding. SGAV vurderer, at fjernelse af luftledningsanlægget ikke vil hindre en eventuel fremtidig råstofudvinding.

15 Arealanvendelse og landskabspåvirkning

Energinet oplyser, at der ikke skal tilvejebringes plangrundlag for projektet. Der er tinglyst servitutter ved hver mast der giver bygherre ret til adgang og vedligehold/demontering af anlægget. Bygherre har drøftet specifikke problemstillinger inden for myndighedernes ressortområder, som har indgået i planlægningen af projektets demonteringsarbejde.

De første 22 master står i byzone der er lokalplanlagt til bl.a. rekreative områder, erhvervsområder og boligområder. Esbjerg Kommune ønsker masterne fjernet, bortset fra masterne nr. 1-4 i kolonihaveområderne ved Esbjerg. Her er kolonihavehusene placeret oven på eller meget tæt på fundamenterne. I dialog med Esbjerg kommune, er det besluttet, at fundamenterne ikke demonteres fuldstændigt, hvis det kræver fjernelse af husene.

Mast 67-69 står i boligområder ved Næsbjerg hvor der er et stort ønske fra Varde Kommune om at få fjernet masterne pga. byudvikling. Resten af masterne står i landzonen. Når masterne fjernes, vil der ikke være nogen landskabspåvirkning og landskabet vil få sit naturlige udtryk tilbage. Det giver også bedre mulighed for at anvende arealerne til andre formål, da servitutterne forsvinder.

Projektet krydser 6 udlagte planmæssige bindinger i Esbjerg Kommune og 2 i Varde Kommune. Bygherre vurderer, at projektet er foreneligt med bestemmelserne i de gældende plangrundlag, da fjernelse af luftledningsanlægget ikke medfører byggeri eller er til hinder for planernes formål (Tabel 15.1). SGAV er enig bygherres vurdering.

Plannavn	Formål og vurdering af forenelighed
Nr. 12_1, Esbjerg Højspændingsledning Nord for Storegade	Areal til højspændingsledninger nord for Storegade i Esbjerg Kommune
Nr. 184, Esbjerg. For et område i Veldbæk til boldbaner	Areal til fastlæggelse af offentligt grønt område samt areal til nye veje og stier.
Nr. 31, Esbjerg for et område i Veldtofte	Areal forbeholdes til offentlige formål, herunder grønt område, sportspladser, idrætshalle mm samt beplantningsbælte.
Nr. 24_2 Esbjerg, for et område i Kvaglund	Byplanområdet forbeholdes til offentlige formål (f.eks. vej, fremføring af højspændingsluftledninger, stier, park og grønne områder,)
Nr. 04-010-0001, Esbjerg, Kvaglund, kolonihaveområde, Hedelunden	Areal til byggefelter for havehusene
Nr. 147, Esbjerg, For et område øst for Kvaglund "Elgaden".	Areal til sikring af udbygning af kolonihaver i Kvaglund
Nr. 10-030-006 Esbjerg, Andrup, Erhvervsområde ved Andrup Vest	Sikrer området anvendt til erhvervsområde, bestemmelser bestemmelser om grønne arealer og beplantning, sikrer arealer til regnvandsbassiner, udlægning af sti samt mulighed for nedrivning af bevaringsværdig bebyggelse inden for området.
Nr. 10-030-0008 Esbjerg, Erhvervsområderne ved Esbjerg N.	Sikrer området til anvendelse af erhvervsområder i form af særligt strømforbrugende eller arealkrævende virksomheder eller virksomheder med krav om særlig beliggenhed
Nr. 14.01.L01, Varde, Boligområde og sportshal vest for Næsbjerg Skole	Areal til anvendelse af boligområde og områder til rekreative formål samt at sikrer et samlet udtryk i området ved fastlæggelse af principper og sikrer arkitektonisk sammenhæng i området
Nr. 87, Varde. For et område til restaurationsvirksomhed og boligformål i Næsbjerg	Sikring af delområde der kan anvendes til boligområde, delområde til restaurationsvirksomhed samt at overføre landzonejord inden for området til byzone.

Tabel 15.1 Oversigt over planmæssige bindinger

16 Kumulative påvirkninger

Energinet oplyser, at det har andre projekter i området der kan give en kumulativ virkning på nærmiljøet, hvis de anlægges samtidigt med nedtagningen af masterne.

De første 14¹⁰ master fra Lykkegård står parallelt med 14 andre master på nabostrækningen Lykkegård-Karlsårde. Disse master hører til et andet projekt og kan først fjernes når en ny 150 kV kabelforbindelse mellem Lykkegård-Karlsårde er sat i drift.

Tæt på mast 24-28 anlægges det nye 150 kV kabel mellem Lykkegård-Karlsårde. Dette arbejde forventes startet fra foråret 2026, hvilket er efter masterne i indeværende projekt er fjernet.

Ved mast 60 krydser 400 kV luftledningen (Endrup- Idomlund) der lige er færdigbygget her. Der planlægges for en ny station omkring mast 60, men dette arbejde ligger tidligst i 2028.

Mellem mast 53 og 54 samt mellem mast 62 og 63 vil kablet fra Mere Havvind 2030 projektet; "Nymindegab til Endrup" krydse, men det anlægges først ca. 2028.

¹⁰ De nævnte mastenumre referer til denne ansøgnings mastenumre fra Lykkegård til Bredmose.

Mellem mast 64 og 65 krydses et 150 kV kabel fra Endrup til Karlsgårde. Dette arbejde er næsten færdigt og vil blive spændingssat 11. juli 2025.

Nær mast 43 krydser hovedvej 11 som Vejdirektoratet planlægger at udvide. Dette arbejde forventes at starte ultimo 2026, dvs. efter mastenedtagningen.

Der er tilsvarende undersøgt for kendte planer hos Esbjerg og Varde kommuner, men der er ikke fundet anlægsarbejde, der ligger i nærområdet til masterne.

Samlet set vurderer Energinet, at der ikke er nogen kumulativ virkning fra andre projekter ifm. mastenedtagningen.

Det er SGAV's vurdering, at der med projektet ikke er risiko for kumulative effekter, der kan give væsentlige miljømæssige gener. Det skyldes, at anlæg af øvrige projekter ikke sker samtidig med nedtagningen af master i indeværende projekt, samt at eventuelle gener i forbindelse med anlægsarbejdet vurderes at være lokale og af midlertidig karakter, hvorfor projektet ikke medfører øget kumulative påvirkninger af miljøet sammen med andre lignende anlæg eller aktiviteter i området.

17 Miljøpåvirkning på tværs af landegrænser (Espoo)

Projektet vurderes ikke at have grænseoverskridende miljøpåvirkninger, idet projektet ikke forårsager emissioner til miljøet eller påvirkninger af Vadehavet. Der skal dermed ikke ske sagsbehandling efter Espoo-reglerne.

18 Samlet vurdering af miljøscreeningen

Projektet vurderes ikke at medføre væsentlige negative påvirkninger af bilag IV-arter, udpegningsgrundlaget for nærmeste Natura 2000-områder eller andre fredede arter.

Realisering af projektet vurderes ikke at medføre tilstandsændringer for målsatte vandområder, jf. lov om vandplanlægning og indsats-bekendtgørelsen, eller i omkringliggende naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Der forventes ikke væsentlige gener for befolkningen i området i hverken anlægs- eller driftsfasen, ligesom projektet ikke generer emissioner eller udledninger af miljøfremmede stoffer til luften eller til våde recipienter.

Det er derfor SGAV's vurdering, at det anmeldte projekt ikke er omfattet af krav om miljøvurdering, da det ud fra det oplyste grundlag ikke vil kunne få væsentlig indvirkning på miljøet.

19 Høring af myndigheder og berørte parter

SGAV har foretaget en høring af Esbjerg og Varde Kommune, ArkVest, Museum Vest, Dansk Ornitologisk Forening, Danmarks Naturfredningsforening og øvrige berørte parter.

SGAV har modtaget høringssvar fra Esbjerg Kommune, der ikke har bemærkninger til afgørelsen, men gør opmærksom på, at fjernelse af master og fundamenter indenfor § 3 beskyttede arealer kræver dispensation. Desuden, at Esbjerg Kommune og Energinet er i dialog herom. Dette fremgår også af denne afgørelses afsnit 6.4.

Arkæologi Vestjylland (ArkVest) har fremsendt høringssvar, hvor der også gøres opmærksom på, at ArkVest straks adviseres hvis der, mod forventning, findes noget af arkæologisk interesse i forbindelse med anlægsarbejdet.

Der er ikke indkommet yderligere høringssvar i høringsperioden.

20 Offentliggørelse

SGAVs afgørelse offentliggøres udelukkende digitalt. Materialet kan tilgås på hjemmesiden www.sgav.dk. Offentliggørelsen finder sted den 15. oktober 2025. Offentligheden har adgang til sagens øvrige oplysninger med de begrænsninger, der følger af lovgivningen.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet for så vidt angår retlige spørgsmål af enhver med retlig interesse i sagens udfald samt af landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer, jf. miljøvurderingslovens § 50. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk/. Klageportalen ligger også på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk.

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr. Du kan læse mere om gebyrordningen og klage på Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside (<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/vejledning/>).

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der ikke modtages gennem Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljøstyrelsen, som videresender anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, der træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget senest fire uger efter offentliggørelsen af afgørelsen dvs. den 12. november 2025.

Betingelser mens en klage behandles

Klage over afgørelsen har ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemmer noget andet. Det betyder, at du kan handle efter SGAVs afgørelse. Udnytter du afgørelsen, indebærer dette ingen begrænsning i klagenævnets mulighed for at ændre eller ophæve afgørelsen. Hvis nævnet til lægger en klage opsættende virkning, skal du afvente nævnets afgørelse før det anmeldte projekt kan gennemføres, og nævnet kan i den forbindelse påbyde påbegyndte bygge- og anlægsarbejder standset.

SGAVs afgørelse kan indbringes for domstolene inden 6 måneder fra afgørelsens offentliggørelse, jf. Miljøvurderingslovens § 54. På www.domstol.dk findes vejledning om at anlægge en retssag ved domstolene.

Med venlig hilsen

Rikke Beck-Larsen

Ingeniør | Miljøvurdering og Plan
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

21 Bilag

Bilag 1 – bygherres ansøgning

Bilag 2 – projektbeskrivelse

Bilag 3 – supplerende oplysninger

22 Orientering om § 21 afgørelse

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø sender et orienteringsbrev til berørte myndigheder og berørte parter med informationer ift. hvor og hvordan § 21-afgørelsen tilgås.